Ն. 4693 — 1881 ՅՈՒԼԻՍ 13 ԲԱԶԱՐ ԻՐԹԷՍԻ — 22 ԻՆՃԻ ՄԷՆԷ — ԱԼԱՖՐԱՆԿԱ ՅՈՒԼԻՍ 25 ԲԱԶԱՐ ԻՐԹԷՍԻ — Ն. 4693

ՑԻԱԹԼԱՐ

Խութանպօլ եէլին
Գիր սէնէ մէճիտիէ 7
Մի սէնէ " " 4
Վեցլիք այ " " 2
Նուէ " "

Գիր նիւսխէ 20 փարա։

Թաշրալար եէլին
Գիր սէնէ, մէճիտիէ 10
Վեցլիք այ " " 5
Բոսֆոր իւճրէթի պէղէ այիտ տիր։

Անատոլուի Լրագիր

ՄԻԻՆԱՏԻՒ ԷՐՃԻԵԱՍ

ԻԼԱՆԼԱՐ

Գերմանիոյ տէֆթէրի տարեկան 3 ղ.
Իքինճի " " " 2 ղ.
Իւչիւնճիւ " " " 1 ղ.

Իլան սրբասրնա գծուելմասան իլանաթ ու իխթարաթըն տարեկան 5 ղ.

Մէքթուպլար Կ. Ց. Փանոսեան խանէնէ եազիլիր
Խութանպօլտա, Գալաթատա Բէյնէլէնպիհ-պազարընտա Իրսի խանէնտա Ն. 41։

20 ՓԱՐԱ.

ՏԱՐԵԼՈՒՆ ԹԻՎ 22

20 ՓԱՐԱ.

ՏԱՐԵԿԱՆ ԹԻՎ 13

ԹԷՎՃԻՀԱԹ

Մալիեէ Նէզարէթի պէհիւէսի, աշար նազիրը սաղլիգ Միւնիր պէյ էֆէնտի հազրէթլէրինէ թէվճիհ պույրուլմուշ տուր։

—

Մա մէճլիսունիյյէ Թիւրքճէ զաղէթալարտա օգունտուղունա կէօրէ, խաղինէ յի խասսա նազիրը Գազեան Յակոբ էֆէնտի հազրէթլէրինէ, ըլութպէի պալէա թէվճիհ պույրուլմուշ տուր։

ԹԷԼԷԿՐԱՖ

ԱԺԱՆՍ ՀԱՎԱՍ

Թունուս, 23 յուլիս

Ճէնուպի Շարգի ճիհէթինտէն կէլէն խապէրլէրէ կէօրէ, Սֆագսը խութիւլընտան սոնրա, օրատա պիւիւք պիր սիւքիւնէթի էֆքեար կէօրիւլմէքտէ տիր։

Արապ գապիլէր, իսթիլալ իչին քէնտիլէրինէ խիէն թէշվիղաթը ըստ ամէնքտէ տիրէր։

Սոֆիա, 23 յուլիս

Մ. Զանգոֆ վէ Մ. Սլավէյգոֆ Բիւվնատա թէվգիֆ օլունմուշլար տըր։

Իսկէնտէրիէ, 23 յուլիս

Նէճէֆ թարաֆլարընտա վէպա իսլէթի քեամիլէն մահվ վէ գայիլ օլտուղունտան, Իսկէնտէրիէտէ վազ իտիմիշ օլան դարանթինա լաղվ օլունմուշ տուր։

Բարիս, 23 յուլիս

Կէչէն հոկտեմբերին էքինճի կիւնիւնտէ իճրաաը գարարլաշտըրըլմըշ օլան մէճլիսի մէպուսան ինթիխապաթը, օգոստոսուն 21ինճի կիւնիւնտէ իճրա խտիէճէք տիր։

Բարիս, 23 յուլիս

Ինկիլթէրրատա պուլունան թահվիլաթը Օսմանիէէ ասկապը վէքիլի Մ. Պուրդ իլէ Ֆրանսա ասկապը թահվիլաթը վէքիլի Մ. Վալֆրէյ պէյնինտէ, տիւն Պուլոնէրատա ուզունճա պիր միւզակէրէ վուգուպուլմուշ տուր։

Միւսիւլէյհիւմա պէյնինտէ իթթիհատը էֆքեար միւքէմմէլ օլուպ, կէչէճէք օգոստոսուն 20 սինտէն էվվէլ Տէրիսաատէթ կէլէճէքլէր տիր։

Ուաշինկթըն, 24 յուլիս

Տիւն ադշամ, ժէնէրալ Կարֆիէլտ եիւզնիւք թիմիշ օլտուղունտան, մուհիպլի իզտիրապ պիր հալտ պուլունմադտա տըր։

(Լէվանտ Հէրալտ մախսուս թելէգրաֆլը)

Լօնտրա, 25 յուլիս

Տիւնքի կիւն էրէյիճէ գօրդուքա սէպէպ օլան ժէնէրալ Կարֆիէլտին եիւզնիւկիւ, մուվագգաթ օրուպ, պու սապահ կէլէն Թէլէկրաֆլար, չօգլուգ գօրդու օրմատաղընը պիլտիրիւօրլար։

Լօնտրա, 25 յուլիս

Պու սապահ Տիւրպանտան ալընան պիր թէլէկրաֆա կէօրէ, Թրանսվալ մէսէլէսինին հայի իչին իտիլէն մուխապէրաթտա, ճիտտի միւշքիւլաթ հուսուլէ կէլմիշ տիր։

ՄԻԻԹԷՆԷՎԻՅԷ

Ումուրը մալիեէ իլէ մէշղուլ օլանլարը տայիրէլէրինտէ ըիվաեէթ օլունտուղունա կէօրէ, պարօն Հիրշ Բուսմէլի տէմիր եօլարբէյլա Ավթրիա տէմիր եօլարբէնէն պիրլէշմէսի քէյֆիեէթի քէնտիսինէ հէվալէ օլունուր իսէ, լաղմ կէլէն ավանտարը իտէճէք տիր։

—

Եունանիստանի հուտուտը ճէմիտէսի թահտիտի գօմիսիօնու ադալարընէն, ճիւմատա կիւնիւ Եանեաեա մուվասալէթ իլլէտիլէրի, վէ իլքինճի դէմ արաղինէն թահտիտի հուտուտու իչին, օրատան հարէքէթ իլլէեճէքլէրի թէլէկրաֆ խապէրլէրինտէն տիր։

—

Տէրիսաատէթ Ինկիլթէրրա սէֆարէթի միւսթէշարը Մ. Մագսիօլ, պու քէրրէ Իսթանպօլա կէլմիշ տիր։

—

Ամիրալ Վիլիկինին գօմանտասընտա պուլունտուղու հալտէ, ալթը գըլթա սէֆինէտէն իպարէթ պիր Ավթրիա ֆիլօսուն Իզմիր ըիշկեահընա մուվասալէթ իտէճէկի, մահէլլինտէն պիտիրիլիւօր։

—

Տիւնքի կիւն վիւքէյլի ֆիխամ հազարաթը, մապէյնի Հիւմաեունատա ագաը էնճիւմէնի մէշվէրէթ իթմիշլէր տիր։

—

Տէվլէթի Ալիեէ իլէ Եունանիստան պէյնինտէ ագտ օլունմուշ օլան մուահէտէյի խուսուսիյէնին միւպատէլէյի ըէամիեէսի, տիւնքի կիւն իճրա օլունմուշ տուր։

—

Էվվէլկի կիւն միւհիմմաճ օլան գատընլարա վէ միւն տախի միւհթաճ էրքէքլէրէ, մալիեէ նէզարէթի թարաֆընտան պիրէր մաաշ վերիլմիշ տիր։

—

Թէսալիատա պուլունան Արնավուտլար, պու քէրրէ տախի Պաղը Ալիեէ պիր արզուհալ կէօնտէրէրէք, Եունանիստանա պիրլէշտիքտէն սոնրա, քէնտի հուգուգլարընա թէճավուզ իտիլէեեճէկինէ տայիր թէէմմնամի իսթէմիշլէր տիր։

—

Էսիրնէ վիլայէթի ըիւսումը սինթիթ խարէսինճէ պաղը սուլ իսթիմալաթ վուգու պուլուղու խապէր ալինտընընտան, ըիւսումը սինթիթ մէմուրլարընտան Սէլիմ Մէմլահա էֆէնտի իլէ Հագգը էֆէնտի, թահգիգաթ հալ իչին էտիրնէեեէ կիթմիշլէր տիր։

—

Իսթանպուլ զաղէթասը, ճիւմատա իրթէսի կիւնքի նիւսխէսինին իճմալը ահվալինտէ, Վագրթ զաղէթասընին պիր հաֆթատան պէրու եազընը իսլահաթ պէնտլէրի, Պէրլին մուահէտէսինին 61 ինճի մատտէսինտէ միւսէրրահ օլտուղու իւզրէ, Անատոլու գըթասընճա իթթիֆաղը լաղմ կէլէն թէատրոյի խլահիեէ հագգընտա էֆքեարը ումումիեէ հազըրլամադ մագսէտինէ մէպնի օլուպ օրմատաղընը, չօղլարին հագգըյա սօրտուղլարընը պիլտիրմէքտէն սոնրա, տիւեօր քի, հագգըգաթը հալ շու տուր քի, իչպու խլահաթ մէսէլէսի, էրմէնիլէր իլէ մէսքիւն օլան պէլտէլէր իչին շու արաղը թէղէքքիւր խտիմէքտէ տիր, վէ Ինկիլթէրրա տէվլէթի պու պապատ պիր տերէճէ զայրէթ կէօսթէրմէքտէ տիր։

Ամենապատիւ Ներսէս պատրիարք հազրէթլէրի, խայիճէ միւքէմմէլ պիր խտարէի միւմթազէ լայիհասը թագտիմ իթմիշ իսէ տէ, պու լայիհանընն հէյեէթի ասլիեէսիյլէ դապուլ օլունանճաղընա տայիր չօղլուղ իւմիտ եօգ տուր։ Շիմտիեէ գատար թէրճիհ օլունան լայիհա, տիկէր պիր լայիհա օլուպ, պու իսէ, մէղքիւր պէլտէլէր էհալիսինի, Ճէպէլի Լիսընանտա ճարի օլան պիր ուսուլը իտարէ իլէ թէղեին գըլմագտան իսպարէթ տիր։

Էրմէնիլէր մէսէլէսինին հալը ու թէսվիեեսինտէն սոնրա, սըրա մալեէ մէսէլէսինէ կէլէճէք տիր։

—

Կէչէն կիւնլէր տէվէրան իտէն վիւքէլաճա թէպէտիւլաթ շայեալարը, պաշլըճա Պաղը սէրտասքէրիեէ լէվազիմաթ իթթա իթմիշ օլան թիւճճարանքն պիր հատիսէլէրինտէն նէշէթ իթմիշ օլտուղունու, Իսթանպուլ զաղէթասը եազըեօր. շէօյլէ քի, մալիւմ օլտուղու իւզրէ, չըգան սէնէ, միւմնիլէյհիւմ թիւճճարլար, քէնտի պադտահ հիտայալարընէն, իւչ սէնէ միւատէթլէ վէ վիլայաթը չահանէ իւզէրինէ չէքիլմիշ օլան հէվալէլէր իլէ թէսվիեէ խիլէճէկինէ տայիր թէէմմնաթ ալմըշլար իտի։ Իւչ թագսիթտէն պիրինճի հէվալէլէր միւմնիլէյհիւմ վէրիլմէքլէ, պունլար տա, եիւզտէ 40 վէ 70 արասընտա զիեան իլէ, թահսիլ իտէպիլտիքլէրի ագչէյի թահսիլ իթմիշլէր իտի։

Զըգան հաֆթա, բէնչէնպիհ կիւնու, իքինճի թագսիթ վագթը կէլմէքլէ, ասհապը մանթլուպաթ մէրճիինէ միւրաճաաթ իթմիշլէր իսէ տէ, ըէտտ ճէվապը պարքէրընտան, հարպիեէ վէ մալիեէ նէզարէթլէրինէ վէ պաշ վէքիլէթ մագամընա տախի միւրաճաաթ իթմիշլէր, ֆագաթ օրալարտան տախի պիր ֆայտէ կէօրէմէյիպ, պաշ վէքիլ բաշա հազրէթլէրի նէզտինէ չըգմագ իսթէմիշլէր, լաքին մուվաֆֆագ օրմատարդլարը ճիհէթլէ, պէ յնէրինտէ պիլ իսթիշարէ, Իւսկիւտարա կիթմիշլէր, վէ օրատան պաթէէկրաֆ, քեաֆֆէյի մուազամ զաթլարա պիրէր արզըհալ կէօնտէրիպ, պունտա, պուլունտուղլարը հալը էսէֆ իշթիմալի պէեան իթմիշլէր տիր։

Կէրչի պու իֆատաթը թէլէկրաֆիեէնին էօնիւ ալընմագ իսթէնիլմիշ իսէ տէ, վագթի կէչմիշ օրուպ, պիր գաչ սաաթ սոնրա, սատրը էսպագ Սաֆվէթ բաշա հազրէթլէրի Եըլտըզ քէօշկիւնէ տավէթ պույրուլմուշ, վէ բաշայի միւշարիլէյհին պու տավէթինտէն, թէպէտտիւլի վիւքէլա շայեալարը չըգմըշ տըր։

Հասիսէի մէզպուրէնին վէխամէթի, պու կիւնքի կիւն դալմաեէպ, ըիվաեէթէ կէօրէ, հէվալէլէր պու հաֆթա զարֆընտա թիւճճարա վերիլէճէք տիր։

—

Մուհաքէմէյի ալէնիեէնին շէրիսթը Իսլամիեէ տայիր օլան պաղը նօգթալարընը թէազիգ իթմէքլիկէ, մուախխարէն մէմուր օլան իւլէմա մէճլիսի թարաֆընտան թագտիմ գըլընան մազպաթաեը թահթը նազարը իթթիհաեա ալմագ իչին, վիւքէյլի ֆիխամ իլէ էվվէլքի սատրազամը վէ մէմուրլարին քիրամտան թէշքիլ օլունան մէճլիսի ալի, հէնուզ մազպաթասընը թագտիմ իթմէմիշ տիր։ Ղալիպա մէճլիսի մէղքիւրուն պիլճիւմէ ազալարը, մէսէլէյի այնի սուրէթտէ կէօրմէտիքլէրինտէն, վէ զաթը Շահանէ տախի, պիլճիւմէ մէճլիս ազալարընը, պու մատտէ հագգընտա սէրպէսթճէ վէ քեամիլէն վիճատանլարընա մուվաֆֆագ սուրէթտէ վէ ինսաֆ իւզրէ, պէեանը ըէյ իթմէլէրինի խասսէթէն արզու պէեան պուեուրմուշ օլտուգլարընտան, քեաֆֆէյի ըէյլերին պիր շէքլ քէսպ իթմէլերի իչին, վագթի լաղմ տըր։ Տիւն իւչիւնճիւ տէֆա օլարագ, պու խուսուսը իչին ադաը մէճլիս օրմանմուշ տուր։ (Լ. Հէրալտ)

—

Տէրսնի քէօրիւ վաքօրլարընէն իտարէսի թարաֆընտան կէչէնլէրտէ Լօնտրատա սիրարը օլունան պիր քիւչիւք վաքօր, պու քէրրէ Տէրիսաատէթէ կէլմիշ, վէ պունա Տէրիսաատէթէ նամը վիրիլմիշ տիր։

—

Մահքիմիէր հագդընտա էվվէլճէ վերիլմիշ օլան հիւքմ ուզրարընը, մէճլիսի իւլէմա թարաֆընտան, շերի շերիֆ մուֆթիզադ կէօրիւրիկիւնիւ, հէր նէ զատար թիւրքճէ զաղէթալար եազընճա, Իսթանպուլ զաղէթասը, պունուն մուդաֆիրի օլարագ, իւրէմա թարաֆընտան, շերի շերիֆ մուճիպինճէ, իտամ ճէզասընը, եալընիզ իդրարը ճինայէթի իթմիշ օլան Մուսթաֆա Բէհլիվան իլէ Հաճի Մէհէմմէտ հագդարընտա իճրասը դապիլ օլապիլէճէկինին պիլտիրիլմիշ օլտուղունու, պէեան իտիեօր։

—

Ապտին բաշա հազրէթլէրի թարաֆընտան նէֆի իտիլէն վէ ատիլէ նէզարէթինտէ իսթինթազարընա պագըրմագտա պուլունան Բիւրալէր թարաֆընտան պաշ վէքալէթ մագամընա պիր զըթա արզուհալ թագտիմ, վէ քէնտիլէրինին մաղտուրիեեթլէրինտէն պահս իլէ, պիր ան էվվէլ, մուամէլէի գանունիեէնին իճրա օլունմասընը իսթիտա էյլէմիշլէր, վէ մէղքիւր արզուհալ, թէղքէրէի սամիեէ իլէ լէֆֆէն տալիեէ նէզարէթինէ կէօնտէրիլմիշ տիր։

—

Պունտան պէօյլէ ասքէրի զապթան հագդընտա, մէհաքիմի միւքիեեէճ վերիլէն հիւքիմլերին տօղրուտան տօղրուեա հարպիեէ նէզարէթինէ իշարընա գարար վերիլէրէք, քէյֆիեեթին Տէրիսաատէթ վէ միւլհագաթ միւտտաիլի ումումի վէ մուավինլէրինէ պիլտիրիլտիկի իշլեմիմիշ տիր։

—

Իշիտիլտիկինէ կէօրէ, վերկի էմանէթի նէզտինտէ պուլունան սէնէտաթ խարէսինին, վերկի կիպի, պէյէտիեէ տայիրէլէրինէ թէֆթիշ խտիրմէսի, Շէհիր էմինի բաշա հազրէթլէրի թարաֆընտան Պաղը Ալիեէ իվթար խտիրմիշ տիր։

—

Թայրուլլահ էֆէնտինին տամտարը Ահմէտ վէ Ապտին պէյլէր պէյնինտէ, Գուրուչէշմէտէ պիր միւսաբէպէ վուգու պուլունուն Վագթի եազրեօր։

—

Պու կիւնքի Ֆար տիւ Պոսֆոր զաղէթասընէն, սբհհէթինի թէէմին իթմէեէրէք ըիվաեէթ իթթիկէնէ կէօրէ, տիւնտէն պէրու պիր շայեա տէվէրան իթմէքտէ օլուպ, պու շայեա մուճիպինճէ, Բարիս գապինէթօսու, պու կիւնլէրտէ, Բօմա գապինէթօսունա, Աֆրիգա սէվգապինէթօսունա Ամերիկա սէվգիլինտէ պիլ իթթիֆաղ պիր հաքէթ իճրասը իչին պաղը թէքլիֆլէր իթմիշ, ֆագաթ Իթալիա, պու մէսէլէտէ Ինկիլթէրրատան այրըլմամագ իչին, մէղքիւր թէքլիֆլէրի գապուլ իթմէսիկի կիպի, թէքլիֆլէր Ինկիլթէրրա հիւքիմէթի թարաֆընտան տուեուլտուղունտա, Լօնտրատա սուի թէէսսիր իյլէմիշ, վէ տիկէր թարաֆտան Պաղը Ալի, էճնէպի միւտահէլէսինէ մէյտան վիրմէմէք իւզրէ, Թարապլուսա պիր խայլի ասքէր կէօնտէրմէքլիկէ գարար վիրմիշ տիր։

Մէղքիւր զաղէթա, իլավէթէն տիեօր քի, պու չայեաեը թատսիգ իտէմէղ իսէք տէ, շունու գավիին թէէմին իտէպիլիրիղքի, պու՝ արալըգ էվրօբանէն ահվալը ումումիեէսի քէք տէ խօշնուտա օլունաճագ սուլթաեէ պուլունմաեքպ, դապինէթօրը պէ յնինտէ պիլիւք պիր էմնիյէթսիզլիք հիւքմ իթմէքտէ տիր։ Պու էմնիյէթսիզլիք, եալընըզ ճէնուպի Աֆրիգանընէ վէ պիլ խասսա Թարապլուսան հալինէն նէշէթ իտիպ, օլ ճիհէթանէն, թէքմիլ էվրօբատա պիր եանկընը զուհուրինէ սէպէպ օլաճագ պիր գըզըլճըմընը զուհուր իտէճէկի, հագգը վէ եա հագգըզը օլարագ վէսվէսէ իտիլմէքտէ տիր։

—

Անալ ժիւսիսիէր նամ մէհհաքիմ զաղէթասընընա օգունտուղունա կէօրէ, պու կիւնլէրտէ Պէյօղլու ճէզա մահքէմէսինտէ զարիպ պիր տավա կէօրիւլէճէք տիր. շէօյլէ քի, պունտան ադամէ, Բանկալթիտէ Ս. Յակոբ նամ խասթախանէնին պիր ոգարընտա միւսթէճիրէն իգամէթ իտէն Ավթրիալը պիր ֆամիլիատա, զօրճարը օլան պիր գաչ եիւզ զուրուշու թէէսիսէ իճապար իթմէք իսզրէ, մէղքիւր խասթախանէ միւտիրի թարաֆընտան իճրա իթթիրիլէն մուամէլէյի թահգիրիեէյի իճրա իտէն խըզմէթքարըլար վէ տիվանէլէրին հարէքէթի վագտալարընէն հիտայալընը վիրմէք իւզրէ, հուզուրը մահքէմէյէ կէլմէյէրի մուդարրեր պուլունմուշ տուր։

Գաբթան Զէթինիչ, քէնտիսինէ պիր գաչ ավագտի թայէին իթմիշ օլուպ, խասթախանէ միւտիրինին հարէքէթինտէն տօլանը տիւշար օլտուղու գարար վէ զիհանլար իչին թաղմինաթ տավա իթմէքտէ իսմիշ։

Իշպու տավա կէօրիւլտիկինտէ, օլ պապատ ալաճաղընընը մալիմաթը պիլտիրիրիզ։

—

Զըգան բէնչէնպիհ կիւնիւ, սաաթ 4 ըատտէլէրինտէ, Պէյօղլունտա Ապանօզ ոգաղընտա վագը պիր խանէյէ, խանէ խայգընը քէօյէ կիթմիշ օրմալարընտան պիլինթիֆատէ, խըրսըզլար կիրէրէք, թագրիպա 200 միրա գէյմէթինտէ էշեա սիրդաթ իթմիշլէր տիր։

Կէրչի էվվէ պէքճի գօնուլմուշ իսէ տէ, պու պէքճի զալիպա կիճէլերի էվի պէքլէմէյէ կէլիր իմիշ։

—

Տիւն Պէյօղլունտա, Թութուգ տէնիլէն վէ Թաշ գէշյայի հիւմաեունուն բիշկեահընտա օլուպ, խալգա պիր սէյրանկեահ օրմուշ օլան մահէլլէտէ, պիր բարմագլըզա խայլի ատէմիր տաեանմագտալար իլքէն, բարմագլըզ գէրբլըզպ, գատընն պիրի, արա թարաֆընտա, էբէյլիճէ տէրինիլիկի պուլունան եօլա տիւշմիշ, վէ գաֆասը եարըլըպ, քէնտիսի տախի պաեըլաբզընտան, տէրհալ մէղքիւր գէշյաեա կէօթիւրիլէրէք, պիշարէնին էմրի թէտտիսինէ պագէլմիշ, վէ սոնրա խանէսինէ կէօնտէրիլմիշ տիր։

ԻՍԼԱՀԱԹ

(Ճիւմա իրթէսի կիւնքի Վագրթտա կէօրիվմիւշ տիւր.)

Վազիֆէյի զիմմէթ իթթիխաղ իթտիկիմիզ թէպէյեւինի հագայիգ վէ թէրվիճի թէրագգբեաթ մէսլէ-քինտէ տէվամ իլէ, իսրար իթմէ-կի, վաթանբէրվէրլիք ֆէրիզէսինէ թէմամէն մուվաֆիգ պուլտուղու-մուղ ճիհէթէ, պու կիւն տախի նէշ-րի միթալաաթա իպթիտար իտէ-րիզ։

Բիւֆագամիզ օլան զաղէթալար տախի պու խուսուս իլէ իշթիղալ իթտէլէր, էն խաեբրլը պիր թարի-գէ սիւլուք իթմիշ օլուրլար։

Հէր նէ իսէ, պիզ կէլէլիմ սէ-տատա։ Իսլահաթ վէ իմարաթա բա-բասըգլըգ մանի ատտ իտիլմէք, նէ գա-տար վահի օլտուղունու, տիւն-քի իֆատաթը ատիզանէմիզ մէյ-տանը պէտահէթէ վաղ իթմիշ տիր։

Բարասըգլըգ մանի իսլահաթ վէ իմարաթ ատտ իտիլմէք, նէ գա-տար միւնասէպէթսիզ իսէ, զավ-յիլի սիեասիեէ վէ մուամէլաթը տիւէլիեէյի մանի իսլահաթ վէ ի-մարաթ ատտ իթմէք տախի օվ վէճ-ճիլէ, վէ պէլքի անտէն պէտթէր պիր միւնասէպէթսիզլիք տիր. զի-բա, զավայիլի սիեասիեէ վէ մուա-մէլաթը տիւէլիեէ, պիր պահրը-ն թէլաթիւմինէ պէնզէր։

Պիր պահրտա սէյր ու սէֆէր ի-չին, թէլաթիւմին ինգրթաքնը պէ-քլէմէք, հիչ պիր վագրթտա սէյր ու սէֆէր իթմէք իսթէմէմէք տի-մէք օլտուղու պէտիհի տիր։

Զավայիլի սիեասիեէ վէ մէնֆաա-թըմզա մուղայիր օլան մուամէլա-թը տիւէլիեէնին զըսմը քիւլիսի, պիզիմ իսլահաթ վէ իմարաթ խու-սուսունա ճիտտէն իհթիմամ իթմէ-մէքլիկիմիզտէն միւնպահս պիր քէյ-ֆիեէթ իտուկինի, հիչ պիր էհլի տիգգաթ ինքեար իտէմէզ։

Էվրօբա չէօյլէ տիեօր, էվրօբա պէօյլէ եաբրեօր տէտիկիմիզ վա-գրթլարտա, էվրօբա թապիրինտէն մէրամըմզ նէ օլտուղունու աճա-պա պիլի՞միյիզ։

Էվրօբա թապիրինտէն մէրամը-մզ, Կլատսթընլար, Պիզմարգլար, Կամպէթթալար իսէ, բէ.ք պիւյիւք խէթա իտէրիզ։

Կլատսթընլար, ֆիլանլար, հէր մուվագգաթ վէ նէվիմա հիւքիմ-սիզ իճրա մէմուրլարը տըրլար։

Անլէրին էֆքեար վէ ամալը զա-թիեէլէրի, ումուր վէ մուալէմաթը տիւէլիեէտէ միւէսսէր օլուր իսէ-տէ, ալէմի մէտէնիեէթին սաատ-թի ումումիեէ միւթէալիգ հա-բաքեաթը թէրագգրճուեանէսի սէ-լինին էօնիւնտէ լաշէյ մագուլէսին-տէն տիր։

Պիզ, «Էվրօբա» թապիրիյլէ, պէօյլէ բօլիթիգաճլար վէ բօլիթի-գա էնթրիգալարը միւրատ իթմէ-յիզ։ Էվրօբա տէտիկիմիզ վագրթ-տա, «սատէթի ումումիեէյի թէվ-սի», վէ քէմալաթը միւմքինէյի ին-սանիէյի իսթիհսալ իթմէք իւզրէ, ճիհանը եէրինտէն սարսմագտա օ-լան, վէ հագրգէթտէ, Էվրօբալը-լարը էսէրի օլմաեբզ, Եունան վէ Բօմալըլարտան կէլէրէք, էհլի Ի-սլամը հիմմէթիյլէ թէվսսիւ իտէն օ գուվվէյի թէմէտտինէյի թէրագ-գրճուեանէ»յի միւրատ իտէրիզ քի, սաճիպի մէէսսիրիյլէ խայրէթ-պախշը ուգուլ օլապիլիր։ Օ գուվ-վէյի ճէլիլէ, հիչ պիր վագրթտա պիզի էլտէն պրագբը զանն օլուն-մասըն։

Պիզ, օ գուվվէյի թէմէտտինէ-եէ սարբլբը իսէք, ճիհանը էն պիւյիւք մէվանի վէ միւշքիւլաթը-նա կէօքիւս վիրէրէք, թէրագգբ-եաթը պէշէրիեէնին էն ալի նօգ-թասքնա վասրլ օլուրուզ, վա՛ռըն պինլէրճէ Կլատսթընը, պինլէրճէ Կամպէթթա ալէյհիմիզտէ պու-լունսուն։ Օ զէվաթ, պիզիմ ինթի-սապ իտէճէկիմիզ գուվվէյի ճէլի-լէնին հաքիմի տէյիլ, խըտմէթ-քեարլարը տըրլար։

Պու ճիհէթլէ, թէրագգբեաթ վէ իմարաթա խըտմէթ իթմէք խուսու-սունտա, Էվրօբատան մուավէնէթ կէօրմէմէքլիկիմիզ, վէ եախատ ֆի-լան վէ ֆիլան սէպէպլէրէ մէպնի, Էվրօբանը պիզէ միւնֆասալ օլմա-սընա մէպնի, օ եօլտա տախի միւշ-քիւլաթա թէսատիւֆ իթմէքլիկի-միզ, զայրի միւմքին տիր։

Էվրօբատան մուավէնէթ վէ մէ-զահիրէթ կէօրմէեէճէկիզ զանը յ-լա, իսլահաթ վէ իմարաթատա միւշ-քիւլաթ կէօրմէք, պիր սահիպ սէր-մաեէնին, պիլուրիքլէրի իչինտէ տօսթ-լուգլու ատէմ պուլունմատըգը միւ-լահազասը յլա, սէրմաեէսինի իշլէթ-մէքտէն իհթիրազ իթմէսի կիպի տիր։

Սահիպ սէրմաեէ, սէրմաեէսինէ կէրչէքտէն սահիպ, վէ հիւսնի իս-թիմալը սէրմաեէեէ թալիպ օլսուն, պիր աֆէրինինէ մազհար օլմագ ի-չին, էնվայի մէչագգաթ իխթիեար իտէճէք պին տօսթ պուլուր։

Պիզ տէ, միւլքիմիզէ մալիք, վէ ճիտտէն թէրագգբեա սալիք օլա-լըմ, Էվրօբա տէնիլէն գուվվէյի թէմէտտինիեէ մէվրուսի զարար վէ չէրը տէյիլ, պիզէ ֆէրմանպիր օ-լաճաղը պիշէքք տիր։

Պու հագրգաթտան զաֆլէթ է-սէրի տիր քի, պիր չօգ զէվաթ պիրտէն պիրէ թէչէպպիւսաթը իս-լահիեէ վէ իմարիէեէ գալգըշըլա, մէմալիքի Օսմանիեէտէ պիր զայէ-յի ազիմ թէհատտիւս իթմիշ կի-պի, Էվրօբա թէլաչա տիւչէճէկի, վէ իլգաաթը պէտխահան իլէ մա-նիլէր թէհատտիւս իյլէեէճէկի ի-հթիրազընտա պուլունուրլար։

Պէօյլէ ահվալ ֆարզ վէ թասավ-վուրուլլա, իսլահաթ վէ իմարաթ-տան չէքինիր իսէք, չօլ ահմագ ատէմլէրէ պէնզէմիշ օլուրուզ քի, ամէլեաթը ճէրահիեէտէն իհթի-րազէն, եաբալարընը թէչպիխնէ լազը օլուրլար։

Պու էֆքեար վէ միւլահազաթ, սէրաբա խէթա, վէ պէօյլէ էֆքեար վէ միւլահազաթ իլէ կէօրճէճէկիմիզ հալէաթ, մահզա պէլա էնտէր պէլա տը։

Պիզ, խայրխահանը վաթանըն էֆքեարը միւնէվվէրէ ասհապը-տան օլանլարը յլա պէրապէր օլա-բադ, սէրիան վէ ճիտտէն իսլահաթ վէ իմարաթա թէչէպպիւս օլունմա-սընը, վէ Էվրօբանըն էնվարը ֆի-քրիեէ վէ էմվալը մատտիեէսինտէն խաթիֆատ իտիլմէսինի, վէ իֆա-թէյի վագրթ իտիլմէմէսինի թավ-սիեէ իյլէրիզ։

Պու մագսէտտն, մուգատտէմէի իճրաաթը օլարագ, շիմտի, «խալ-հաթը ճիտտէ գօմիսիօնու» նամըյ-լա, պիր գօմիսիօն թէչքիլ օլուն-մալը տըր։

Պու գօմիսիօն, էն միսթայիտ ատէմլէրիմիզտէն թէրթիպ օլուն-մագ լազըմ կէլտիկի կիպի, գանը-գը թարաֆտան օլուր իսէ օլսուն, ըէյ-լէրինտէն իսթիֆատ իտիլէճէք ա-տէմլէր պուլունտուղու հալտէ, ան-լէրի տախի գօմիսիօնա ալմագտա պէ.յիս եօգ տուր։

Պու գօմիսիօն, վիլաեէթլէրէ պի-րէր շիւպէ իզամըյլա, սէրիան թէ-տապկրի իմարիէեէ վազը էսաս իչին, հէր վիլաեէթէ մախսուս օլա-բադ, նէ թէտպիր իթթիխաղ օլուն-մագ իճապ իտէճէկինէ մութլա-օլմալը տըր։

Պու գօմիսիօն, ումուր վէ մուա-մէլաթնտա տէվայիրի հիւքիմ-թէ միւրաճաաթլէ, թէէխիւրաթա օղրամամագ իչին, քէֆֆիֆէյի իճ-բաաթընտա միսթագիլ օլուպ, վի-լաեէթլէրէ տախի հէր նէ իշարաթ իտէր իսէ, տէրհալ ինֆազը հիւք-միւնէ վալի վէ միւթէսարրըֆ վէ գայմագամլար մէճպուր թութու-տուգտան մատտա, մէսարիֆի տէվլէթին էն միւպէրրէմ օլանլա-ըընտան պաշգա, պիր թարաֆա ագչէ սարֆընտան սարֆը նազարլէ, մալ սանտըգլարը, նուգուտը մէվ-ճուտէլէրինի գօմիսիօնուն էմրինէ ինթիզարէն հազրը պուլունտուր-մալը տըրլար։

Վիւքէյայի տէվլէթին, գօմիսի-օնտա մէմուրիեէթ վէ ըէյլէրի օլ-մագ թապիի պուլունտուղունտան, գօմիսիօնուն իճրաաթը յլա, մուա-մէլաթը հազրըէյի հիւքիմէթին թէզատրնտան տօլաեը, ումուր վէ մուամէլաթճա պիր գարըշըգլըգ զու-հուրի մէլհուզ օլտուղու հալտէ, իչին միւթէալիգ օլտուղու տայի-ըէնին նազրը, գօմիսիօնա միւրա-ճաաթլէ, թէսվիեէյի միւշքիլաթ իտէպկիլէճէկի կիպի, գօմիսիօն տա-խի մուգարրրէրաթընտան հէր պիրի-նին միւթէալիգի պիհի դանը իս-էք, օ տայիրէնին նազրընը ճէլպ վէ տավէթլէ, միւզաքէրէյի քէյ-ֆիեէթ իթտիքտէն սօնրա, գարա-ըընը վիրիր։

Պունտա, ճաի իթթինա իսլահաթ վէ իմարաթը հուսուլի մատտէսի, թահրը վիճուպը գաիտէ թութուլ-մագ քէյֆիեէթի, վէ քեաֆֆէյի ումուր վէ մուամէլաթը տէվլէթին, օ վիճուպը գաթիեէ իթթիպա մէճ-պուրիեէթի տիր։

Գօմիսիօնճա սէրիան իթթիխաղը լազըմ կէլէն պիր թէտպիրին իճ-բասը, պիր նիզամը թատիլինի միւս-թէվճիպ իսէ, թատիլաթը լազըմէ տէրհալ շուրայի տէվլէթճէ թահ-թը դարարա ալընմալը տըր։ Օ գա-բարա քիմ մուխալիֆէթ իտէր ի-սէ, մանբուպը գաթի օլան մատ-տէնին, եանի մագսէտի իսլահ վէ իմարինին պաշգա պիր սուրէթլէ, վէ լաքին եինէ սէրիան վէ ճիտտէն իսթիհսալը իմքեանընը իսպաթ, վէ օ իմքեանա տայիր թէտապիր թէ-լիֆ իթմէսի լազըմ կէլմէլի, վէ հիչ քիմսէնին, իթիրազը միւճէբրէտի գապուլ օլունմաեբզ, մագսէտի ասլինին հուսուլինտէն սարֆը նազար օլունմասը եօլունտա, հիչ պիր ըէյ մագպուլ օլամմալը տըր։

Գօմիսիօնուն վազիֆի ի.քի նէվ օլուպ, պիր նէվի ումումէն հէյեէ-թի տէվլէթճէ իթթիխաղը լազըմ կէլէն թէտապիրին թէզէքքիւր վէ թէքլիֆիյլէ իճրասը, վէ տիկէրի հէր վիլաեէթէ մախսուս թէտապի-րին իթթիխաղըյլա, վալիլէրէ մէէ-զունէյյէթ իթասը օլմագ միւնասիպ տիր։

Գօմիսիօնուն վալիլէրէ, վէ միւ-թէսարրըֆ վէ գայմագամլարա ի-տէճէկի իշարաթ, թէչէպպիւսաթը-նըն սուրէթի ումումիեէսի հագ-գընտա օլմագ լազըմ կէլիպ, թէվ-սիի մէէզունէյյէթ գայտէսի իւզ-ըէ, հէր վալի վէ միւթէսարրըֆ վէ գայմագամըն, միւթէֆէրրիաթը իճրաաթճա հուրրիեէթի քեամիլէ-սի օլարագ, եալընըզ պիրինճի բը-լանլար գօմիսիօնուն նազարը թէտ-գիգինտէն կէչմէլի տիր։

Իշթէ պու սուրէթլէ, ումուր ու մէսալիհ պիրտէն պիրէ հէսէֆի մագսուտ թէվճիհ օլունունճա, եագբն վագրթտա իշլէր պիւթիւն պիւթիւն ըէնկի տիկէր քէսպ իլէ, հէր մէմուր հարաքեաթընը, մագ-սէտի սալիեէ թէվֆիգ մէճպուրի-եէթինտէ գալըպ, իսլահաթ վէ ի-մարաթը, վէհմ ու խաեալ գապի-լինտէն ատտ իտէնլէր, միւթէհայիր օլուրլար։

ԱԶԳԱՅԻՆ

ՊՈՒ ՏՈՒՐ ՊԻԶԻՄ ԽԱՐԱՊԸՄԸԶԱ ՍԷՊԷՊ

Միլլէթճէ հիչ պիր հալիմիզտէ, մէճմուն վէ մէսլուր օլաճագ պիր սուրէթ կէօրմէքտէ օլմասըզմըզ-տան, տայիմա հալիմիզտէն թէչէ-քի իթմէքտէ, տայիմա սէպպէպլէ-րինի տիշարբեա վէ եախատ սայիր-լէրէ համլ իթմէքտէ, վէ տայիմա տա տիշարտան, պաշգալարտան տէր-տիմիզէ տէրման պէքլէմէքտէյիզ։ Հալ պու քի, պիզիմ տէրտիմիզ սրթմա իլլէթինէ պէնզէր, էկէր իւ-շիւմէքտէ իսէք, տիշարբսը սօուգ օլտուղունտան օլմաեբզ, իլլա սո-ուգլուգ քէնտի իչէրիմիզտէ տիր, վէ պինաալէրին, էկէր եանբզ թու-թուշմագտա իսէք, քէզալիք, սը-ճագլըգ տիշարտան օլմաեբզ, իլլա քէնտի իչիմիզտէն տիր. տիմէք տիր քի, պիզէ չարէ եինէ քէնտի իչէրիմիզտէն օլմալը տըր, տիշար-տան օլան նէ սըճագ վէ նէ տէ սո-ուղուն հիչ պիր ֆայիտէսի օլմագ։

Էսկի վէ եէնի թարիխլէրիմիզի պէրթարաֆ իտէլիմ տէ, շու շիմ-տի.քի, հէր կիւն վէ հէր սաաթ մէյ-տանտէ կէօզլէրիմիզ էօնիւնտէ պու-լունան հալլէրիմիզէ տիգգաթ իտէ-լիմ. ասլա պիրպիրիմիզի չէքէմէ-եիզ, ասլա միլլէթճէ խըտմէթ իտէն-լէր իլէ խարապընա չալըշանլարը թէֆրիգ իթմէք իսթէմէյիզ, վէ պինաէն ալէյհ, ասլատա միլլէթին տօսթլարընը թանբեբզ թէչվիգ ի-տէրէք, պաշգալարընն տախի զու-հուրա կէլմէսինէ, վէ միլլէթէ խըտ-մէթ իթմէքլիկինէ ղայրէթ վէ ճէ-սարէթ վիրմէեիզ, վէլհասըլ, ասլա, միլլէթիմիզէ մէյվէ վիրմէք իսթէեէն աղաճլարընը քէօքլէրինէ պաղթա վուրմատըգճա, բահաթ տուրատա-եըզ, վէ զէվգ ու սէֆա տուեատա-եըզ։ Հէր քիթապ, հէր զաղէթա, հէր նագլիյեէթ վէ հէր տարպը մէ-սէլ թաստիգ իթմէքտէ տիր, վէ հէր էրպապը տիգգաթ վէ սահիպ լինսաֆ վէ միթալաաթտա իգրար իյլէմէքտէ տիր քի, պու ֆէնալըգ, պու խարապիյեէթ դուրատու պիզ-տէ, ատէթա տօղուշ տույղուսու կիպի պիր խույ վէ պիր իլլէթ օլ-մուշ տուր, վէ միթէմատի տէ տէ-վամ իյլէմէքտէ տիր։

Պու սէօյլէտիկիմիզէ, եէնի պիր խապաթ վար տըր քի, հէր քէսին թէէսիւֆիւնիւ մուճիպ օլաճաղընտա չիւրհէ եօգ տուր։

Դեր. Խորէն Եպիսկոպոսուն, էհ-լիյեէթի, տիրայէթի, վէ միլլէթի-միզճէ սէպգաթ իտէն էնվայի խըտ-մէթլէրի տէր.քեար տըր. հալ պու.քի, Իսթամպուլ նամ ղազէթատա, չօգ տէֆա միւմանիյլէյհ ալէյհինտէ պէնտլէր կէօրիւլմէքտէ տիր. պու չաեանը թէէսսիւֆ տիր. լաքին պունտան տա զիեատէ շաեանը թէ-էսսիւֆ եէրի շուրասը տըր քի, կէ-չէն կիւն, եինէ մէզքիւր ղազէթա-տա, Օրթաքէօյլիւ պիր էրմէնի իմ-զասըյլա տէրճ իտիլէն պիր պէնտ-տէ, միւմանիյլէյհ Սրբազանա թօ-գունուլմագ խութէնիլտիկի հալտէ, եա տիւշինիւլէրէք, վէ եախատ տիւշինիւլմէեէրէք, քիլիսէմիզէ դարշը պիր իֆթիրա տախի ճայիզ կէօրիւլմիւշ տիր, վէ նասըլ քի սէօյլէտիք, պու տա պիր Հայ իմ-զասը թահրիրնտա օլտուղու հալտէ վուգու պուլմուշ տուր։ Շէօյլէ քի, մէզքիւր պէնտտէ, Ներսէս Սրբազան հազրէթլէրինին խութիֆա-լարը գապուլ օլունտուղու թագ-տիրտէ, եէնի պիր բաթրիգ ինթի-խապը լազըմ կէլտիքտէ, հալիյ-լէ եպիսկոպոսլար իչինտէն ինթի-խապ խտիլէճէկինտէն, վէ Խորէն Սրբազան տախի եպիսկոպոսլարտան պիրի օլտուղունտան, միւմանիլէյհէ գուրա վիրիլմէմէսինի անլաթը-մագ մագսէտիյլէ, «էրմէնի քիլիսէ-սի, Դաթօլիք քիլիսէսինտէն կէլմիշ օլանլարը, բաթրիգլիք քիւրսիսինէ օթուրմագլըզա միսսատտէ իթմէզ» տէնիլմիշ տիր քի, արթըգ պուն-տանտա պիւյիւք պիր իֆթիրա, վէ մէտէնի տիւնեա նազարըյլա պա-դըշըզը թագտիրտէ, պունտանտա պիւյիւք պիր հագարէթ օլամազ-չիւնքի, պիւյիւք պիր թէսսսիպ-լիւք տիմէք տիր քի, քիլիսէմիզ էօյլէ պիր թէսսսիպլիկիւ, հիչ պիր վագրթտա դապուլ իթմէմիշ տիր, վէ չիմտիտէն սօնրա իթմէ-տէ, պիզճէ իհթիմալտէն տէյիլտիր։

Նէ գատար պիւյիւք իֆթիրա, պիզտէ բաթրիգլերի, Սահմանադ-րութիւնումուզ ահքեամընճա, ե-բեսիխանար, մալիմ եա գուրա-ինթիխապ խտէրլէր, վէ օնտա խտ-ասլա էօյլէ պիր սօֆուլուգ վէ ֆագ-էսէրի մէվճուտ տէյիլ տիր։

Մէճմուն օլմալըեզ քի, ճէնապ-Հագգ, զէհիրի խալգ իթտիկի ան-տէ, բանզէհիրի տախի խալգ իթտիկ-միսիլլու, էօյլէ միլլէթիմիզէ մուզիր Հայլար խալգ իթտիկի կիպի, ազ-գասէր վէ ատալէթբէրվէր Հայլար տախի խալգ իթմիշ օլտուղունտան, ճիւմա իրթէսի կիւնքի Լէվանի Հէրալտտա, քէզալիք պիր Հայ իմ-զասըյլա, մէզքիւր իֆթիրա վէ հագարէթ պէնտինէ ճէվապը ըհ-տի օլարագ, բէ.ք կիւզէլ պիր մէ-թուպ տէրճ իթտիրիլտիկի կէօրիւ-միւշ տիր։

ԹԷՐՃԻՄԱՆԸ ՀԱԳՐԳԱԹ

Կէչէն հաֆթա, Լէվանի Հէրալտ, Ինկիլիզճէ պէնտլէրի իչինտէ, միլ-լէթիմիզ հագրգնտա տախի պիր պէնտ տէրճ իտէրէք, Հայրենասի-բաց Ընկերութիւն թարաֆընտան, Ինկիլիզ միլլէթինէ խիթապէն պիր լայիհա թագտիմլէլ, Թիւրքիատ պուլունան Հայլարըմըզըն չէքմէք-տէ օլտուգլարը զուլում ու թէատ-տիեաթտէն, վէ ատէմի միւսամաթ-տէն, թէչէքքի խտիլտիկինի, վէ հիւքիւմէթի Սէնիյէէ իւզէրինէ նուֆուզ իչլէտէրէք, վէ եախատ թէվասսութ իտէրէք, իճրայի խալ-հաթըն թաաճիլինինէ տիլէնիլտի-կինի պիլտիրմիշ լտի։

Ճիւմա իրթէսի կիւնքի Թէր-ճիւմանը Հագրգաթ, մէզքիւր պէն-տի քէնտույէ պիր էսաս իտէրէք, միլլէթիմիզ հագրընտա պիր թագքմ սիթէմէր իթտիքտէն սօնրա, հիւ-քիւմէթի Սէնիյէէնին ղայրէսի ար-թըբլմագընը, հիմմէթ օլունմագ-լըգ միւմքին վէ վազիֆէտէն իլքէն, նիչէ մէէմուրին թարաֆընտան, հիմմէթ օլունմամըշ տըր, ֆագաթ, էմէլի էղէպտէն տիր քի, արթըգ պունտան սօնրա հիմմէթ օլունա-ճագ տըր. չունքի, արթըգ, քէ-մալի մէճմունիյեէթ իլլէ կէօրմէք-տէյիզ քի, քէնտիլէր, եանի թիւրք-ճէ ղազէթալար տախի, միլք ու վաթանա սահիհէն խըզմէթ իթմէք-լիկին թարիգինի թութարագ, ի-տարէճէ տէ տէրքեար օլան նօգ-սանլարը իպրազէ, վէ իսլահաթըն էլղէմիյեէթինի էխթար ու իգրարէ պաշամըշլար տըր։

ԱԼՏԱՏԸՃԸԼԸԳ

Օրթա վագրթը օլան ճիզվիթլիք ղազէթասընա գարշը, Գուշար իմ-զասը.յլա, կէչէն հաֆթա Մանդու-մէմիզտէ տէրճ իտիլէն պիր մէք-

թուպ իւզերինէ, մէղքիւր զաղէթանը, ճիւմլա կիւնքի նիւսխէսինտէ, շու աթիտէքի իխթար կէօրիւլմիւշ իսի։

«ԻԽԹԱՐԸ ՄՈՒՀԻՄՄ՝.՝.՝.

«Պու հաֆթա Իզմիրտէն մաթպասմզա կէօնտէրիլմիշ օլան Գուշար-Բաբէլեանց իմզալը պիր մէքթուպ, հէր նասըլ իսէ, Գալաթատա «Ինսալլըը» վէ ապամլըը ասէ օլսա, Սելանիկ հայրապետարանը Մանզումէ Էֆէնտի» զաղէթասընդն մաթպասընա վիրուտ իթմիշ, վէ մերգում հայտուտ զաղէթաճը տախի, մէղքիւր մէքթուպու թաղեիր ու թէպտիլ իտէրէք, քէնտի էֆքեարընա թաթպիգ իլէ, չարշէնպէհ կիւնքի վարագբարէսինտէ, նէչը իթմիշ օլտուղունտան, մերգում հայտուտուն, պու հարաքեաթը վագրասընա, թաքիմզատան ասլա էհէմմիյէթ վերմէյէրէք, եալընըզ մէղքիւր մէքթուպուն «...ըրինի», եարընքի նիւսխէմիզտէ այնէն տէրճ իտէճէկիմիզի պէեան իտէրիզ։»

Մէղքիւր իխթարտա պուլունանքիւֆր ու հագարէթլէր պէրթարաֆ իտիլտիկի հալտէ, աշիքար վէ հիչ պաշգա մանէա գապուլ իթմէզ սուրէթտէ անլաշըլմագտա տըր քի, կիւնեա, Մանզումէմիզտէ տէրճ իտիլէն մէղքիւր Գուշար իմզալը պիր մէքթուպ, մէղքիւր ճիզվիթլիք զաղէթասընա խիթապէն, Իզմիրտէն կէօնտէրիլմիշ իմիշ իսէ տէ, հէր նասըլ իսէ, պիզիմմաթպասաեա կէլմիշ, վէ պիզտէ թաղեիր ու թէպտիլ իտէրէք, տէրճ ու պէեան իթմիշ իմիշիզ։ վէ քէնտիլէրտէ, մէղքիւր մէքթուպուն «...ըրինի», ֆէրտասը կիւնիւ տէրճ ու պէեան իտէճէք իմիշլէր։

Պիզ պունու օգուտուղունմուզտա, իրթիքապ վէ ճէսարէթ իթտիքլերի ալտտարճըլըզդն վէ էտէպսիզլիկին թարզ ու տէրէճէսինի, անինտէ անլամըշ իտիք, չիւնքի, պըրագալըմ, տէյիլ՝պիզիմ ալլա հիչ պիր, զէրրէ գատար նամուս թանքեան զաղէթաճընդն էյլէ պիր սախթէքարլըզմըզը իսպաթ իչին, մէղքիւր ճիզվիթլիք զաղէթասընա կէօրի կէօնտէրմիշ օլմաղ իտիք։ վէլէվ հասը, հէր նասըլ տա տիչիւնիւլսէ, էհլի տիգդաթ իչին, մէղքիւր իխթարտա սըյրըգճա պիր եալանճըլըգ, վէ իսալզը պիր շաշգին մագամնտա թումմագլըգ պուլունտուղու, քեամիլէն անլաշըլմագտա իսի։

Պու ճիւմլէ իլէ տախի, պիզ պէօյլէ բէք չօգ սըյրըգլըգլար կէօրիւպ, վէ մէղքիւր ճիզվիթլիք զաղէթասընը չըգարան նատանլարընդն, եանի հիչ պիր շէյ եաղըպ անլամաեա գուտրէթլերի օլմատըղը հալտէ, էհալիմիզ կիպի պախթսըզ պիր էհալիյի պուլարագ, պիր զաղէթա քիրալաեըպ տա, չէօրճիւ քիֆէսի կիպի տօլտուրթտուրարագ, բարա գաղանմագլըղա չըգըշմըշ օլանլարընդն, գանդի «ԷՀԼԻ թագըմտան վէ գանդի քիւլհան պէյլերինտէն օլտուգլարընդն բէք այէա պիլտիկիմիզտէն, ասլա աճէլէ իթմէեէրէք, իխթարլարը մուճիպինճէ, տէրճ իտէճէքլերի մէքթուպու կէօրմէքլիկէ պէքլէմիշ իսիք։ Պիր տէ նէ՞ կէօրսէք պէեէնիրսինիզ. պունլար, ասլա ուրթանմաեարագ, վէ ասլա գօրգմաեարագ, գալգըպ, էսկի զաղէթալարընմըզտան, վէ էվվէլինտէն սօնունտան քէսերէք, իսթէտիքլերի բարշալարը ալմըշլար, եան եանա սիգմիշլեր, վէ մէքթուպ շէքլինէ գօյմուշլար, վէ պաշընա թըպգը պիզտէ տէրճ իտիլէն պէնտին խսմինի, վէ ալթընա տախի Գուշար-Բաբէլեանց տէյէրէք պիր իմզա գօյմուշլար, վէ էհալիյէ եուրթտուրմագլըղա ճիւրաթ իթմիշլեր տիր քի, արթըգ պէօյլէ պիր եալանճըլըղա վէ պիր ըէզալէթէ, պունտան զեեատէ պիր շէյ սէօյլէմէքլիկէ թէնէզզիւլ իտէմէեէճէկիմիզտէն, հէր քէսին միւթալաա, ինսաֆ, վիճատան վէ մուհաքէմէսինէ իհալէ իտերէք իգթիֆա իտերիզ։

Հէր քէս օգուեուպ, հայտուտլուգ, սըյրըգլըգ, վէ էտէպսիզլիք, դանդի թարաֆտա օլմասընա հիւքմ իթմէլի տիր։

Նէզարէթի ճէլիլէյի ատլիեէտէն իրսալ պույրուլան թէզքերէյի ալիէ մուճիպինճէ, վէ մէղքիւր թէզքերէտէ մուայեէն օլան վագրթատա, միլլէթիմիզ Դարթօլիքլերի բաթրէյի ճէտիտի ըիւթպէթլու Ազարեան Ստեփաննոս էֆէնտի հաղրէթլերի, վէ մաեէթլերի, տիւնքի կիւն, Գալաթատա վագը բաթրիգխանէտէն, Խաս ախըրտան խասսէթէն կէօնտէրիլմիշ օլան տէօրթ ատէտ արապալարա, վէ պու արապալարտան պիրինճիսինէ միւշարիլէյհ բաթրիգ հաղրէթլերի իլէ թէչրիֆաթճը պէյ էֆէնտի հաղրէթլերի, իլքինճիսինէ Նազարեան վէ Գաղանճեան սէրբիսդօպօսլար, վէ իւչինճիսինէ Թիլքիեան վէ Մէլքիսէդէկեան, վէ տէօրտիւնճիսինէ Մի.քայէլեան վէ Ղատիֆեան բիսդօպօսլար բաքիպ օլարագ, վէ պիր մըդտարը եինէ Խաս ախըրտան կէօնտէրիլմիշ օլան ամբարա, բաթրիգխանէ մէմուրիյնի իլէ էհալիտէն պաղըլար օթուրուպ, էօնտէն վէ արդատան կիտերէք, հուզուրը հաղրէթի Բատիշահիեէ մէուլ շերէֆինէ նայիլ օլմագ իւզրէ, մապէյնի հիւմայունա կիթմէքտէլէր իլքէն, եէվմի մէղքիւրտէ սէրայտա մուհիմմ պիր մատաէտէն տօլաեը մէճլիսի խաս թոբլանմասը իճապ իթմէքլէ, բաթրիգ հաղրէթլերինին հուզուրը Հիւմայունա գապուլլերինին ֆէրտասը, եանի պու կիւնէ գալմասընդն պիլտիրիլմէսի ղէմիրնտա, մախսուսէն տէօրթ եավէր չըգարըմըշ, վէ հէր նէ գատար պու եավէրլէր թամ վագթինտէ բաթրիգխանէեէ եէթիշմիշլեր իսէ տէ, բաթրիգ հաղրէթլերիյլէ մանէթլերի, բաթրիգխանէտէն 5–10 տագրգա երքինճէ չըգմըշ օլտուգլարը ճիհէթլէ, միւշար վէ միմարլէյհիմիզ օրատա պուլամաեարագ, Պէչիքթաշ թարաֆլարընտա բասթ կէլմիշլեր, վէ մուգուի հալի պէեանը մաազուրիեէթլէ լիֆատէ իտիպ, ըէսմի մէղքիւրուն ֆէրտասը եանի պու կիւնէ գալմըշ օլտուղունու պիլտիրմիշլեր տիր։ Պունուն իւզերինէ, հէյեէթի մէղքիւրէ Պէչիքթաշ թարաֆընտան Պէյօղլունա չըգարագ, օրատան տօղրուճա Աղա ճամի ոգաղընտա վագը Կաթողիկոսարանա ավտէթ իյլէմիշ տիր։

Պինապէրին՝, Ազարեան էֆէնտի հաղրէթլերի, պու կիւն սահթ սէքիզ պուչուգ բատտէլերինտէ, տիւնքի հէյեէթ իւզրէ, մէղքիւր բաթրիգխանէտէն չըգըպ, սահթ տօգուզ բատտէլերինտէ։ Հուզուրը հաղրէթի Բատիշահիեէ թագտիմ օլունահաղլար, վէ պիր նուրթ իւրատ իլէ, օրատան Պապը Ալիեէ կիսէճէքլէր, վէ անտէն տախի հէյեէթճէ ավտէթ պուեուրահաղլարտըր։

Բաթրիգի միւշարիլէյհ հաղրէթլերինին հուզուրը Շահանէտէ իրատ իտէճէքլերի նուրթդ էլիմիզէ կէչտիկինտէ, տէրճինի վատ իտերիզ։

Միւշարիլէյհ հաղրէթլերինին հուզուրը հաղրէթի Բատիշահիեէ չրգմասը իրատէսինի հավի կէօնտէրիլէն թէզքերէյի Ալիեէնին պիր սուրէթի էլիմիզէ կէչմիշ օլմաղլէ, պէեանընա միւսարաաթ իյլէրիզ։

ԷՐՄԷՆԻ ԳԱԹՕԼԻՔ ԲԱԹՐԻԳԼԻԿԻՆԷ

Բիւթպէթլիւ էֆէնտիմ հաղրէթլերի,

Մէմուրիյէթը ճէտիտէյի ղըպթէ շուարիլէրինտէն տօլայը եարընքի բազար կիւնիւ սահթ 9 տա հուզուրու հիւմայունը հաղրէթի Բատիշահիտէ մէսուլլերինէ, իրատէյի սէնիյէյի ճէնազը թաճատարի միւթաալիգ վէ չէրէֆսուտուր պույրուլմուշ օլտուղու, պա թէզքերէյի սամիյէ պիլտիրիլմէքլէ, վագթը մէղքիւրտէ մապէյնը հիւմայունը Միւլիքեանէ ճանիպի ալիսինէ ազիմէթէ հիմմէթ պույրուլմասը սիյագընտա, թէզքերէյի սէնավէրի թէրքիմ գըլընը էֆէնտիմ։

26 շաբան 1298 (իմզա) ճեվրէր
11 թէմմուզ, 1297

* * *

Նասըլ քի եաղմըշ իտիք, տիւնքի կիւն Գատը քէօյիւնտէ վագը Մխիթարեան մէքթէպի թէվզիի միւքեաֆաթ զիյնէթի բէք միւնթազամ վէ միւքէմմէլ սուրէթտէ իճրա օլունուպ, խայլի միւթէպէր ֆամիլեալար հաղը պույրունմուշ, վէ շակիրտանընդն հէր տէրստէ քէսպ իթմիշ օլտուգլարը մէհարէթ, ումումի թարաֆընտան թահսին իտիլմիշ տիր։

Մէղքիւր զիյնէթտէ, չօճուգլար արա որրա պէսթէլէր օգուեուպ, մէքթէպին բիանօ իլէ պունլարա բիֆագաթ իթմիշ, վէ քէնտի թարաֆընտան տախի պաղը կիւզել միւզիգա բարչալարը չալարագ, հագրգաթէն հէր քէսին պատիի մէհմունիյէթի օլմուշտուր։

Մէղքիւր մէքթէպին միւտիրիյլէ ումումի մուալիմլերինին զայրէթ վէ իգտամարընը թէպրիքլէ, պու պապտէքի սայլարընդն տահա զիեատէ արթընըլմասընա, քէնտիլէրինի թէշվիգ իտերիզ։

ԲԻՐԱՍՕՆՏԱՆ ՄԷԹՈՒՊ

. . . Խմբագիր.

Ամոյս 21ին կիւրակէ օրը Բիրասնոյ Ազգ. Լուսաւորչեան երկսեռ վարժարանի հրապարակական հարցաքննութիւնը տեղի ունեցաւ Ս. Եկեղեցւոյ մէջ, ուր երկու սեռէ բաւական թուով աղգայինք ներկայ կը գտնուէին։ Դաքնիներ, ծաղկահիւս կամարներ և այլ շացուցիչ առարկայներ չէին զարդարեր Եկեղեցւոյ սրբարանը, այլ ամենայն ինչ պարզ և սովորական ձեւ մը ունէր. նոյնպէս քննութեան մը հետ առընչութիւն չ'ունեցող կարգ մը փքուռոյց և ճոռոմական ատենաբանութիւններ և ճառեր տեղի չ'ունեցան. հանգամանք մը՝ որ գրեթէ միշտ զուգընթաց եղած է մեր դրպրոցական քննութեանց, և որ յաճախ մեծամեծ թերութիւններ վարագուրելու կը ծառայէ, զի ուր որ իրականը կը պակսի, արուեստականը կը փութայ նորա պակասը լրացնելու։ Իսկ մեր երևակայական Հայ ժողովուրդ՝ որ սակաւ բացառութեամբ արտաքին ցոյցեր և ձևեր կը սիրէ՝ կը հաւատայ թէ իւր զաւակունք մեծաքայլ յառաջադիմութիւններ արած են՝ երբ տեսնէ թէ նոքա իւրեանց անհասկանալի լեզուաւ մը և բարձր գաղափարներ ու խանդավառ զգացումներ արտայայտող ճառեր կը կարդան. զուրս դասատուն ինք շարադրած, կամ կէս առ կէս սրբագրած է։ Սակայն ինչպէս ըսի՝ իսկականը երևութականէն զանազանող և ճշմարիտ յառաջադիմութեան արժէք գնահատող բացառութիւններ ալ պակաս չեն. և ես ուրախութեամբ դիտեցի որ այդ բացառութիւններ ալ պակաս չեն. և ես ուրախութեամբ դիտեցի որ այդ բացառութիւններէն մին կը կազմեն Բիրասնոյ պատուարժան Ազգայինք։

Քննութիւնն սկսաւ Տեսուչ-դասատու մեծ. Կ. Վահան էֆ. ի մի բանախօսութենէ ետև, յորում կենդանի լեզուաւ կը բացատրէր դէպրոցիս մէջ աւանդուած դասերու ուսուցման եղանակն ու դրութիւնը յարելով մանգամայն թէ ներկայ գտնուող ազգայինք, որոց ամենէն նուազ խելահասն ալ կարող էր իւր մէջ մի համոզում գոյացնելու թէ՝ իրօք յառաջդիմական ուղղութեան մը մէջ մտած՝ էին թէ ոչ ազգին զաւակներ. և թէ նոցա տուած պատասխաններ ներքին գիտակցութեամբ և 'ի ներքուստ կը բղխէին թէ թութակի նման իրենց լեզուին ծայրերէն կը թռչէին. այո՛ կրցան հասկնալ և դատել զի աւանդուած առարկայներն և դասախօսութեան ոճն ինչպէս մանուկ մտաց՝ նոյնպէս հասարակութեան մատչելի էին։

Անօգուտ չեմք համարիր համառօտ բացատրոթեամբ՝ մի գաղափար տալու պատ. ընթերցողաց սոյն դրութեան վրայ։ Ահաւասիկ։ Աշակերտը նախ կը կարդայ իւր դասագիրքէն մի հատուած բարձր ձայնով, այլք ուշադրութեամբ ունկընդիր կը լինին նմա, ընթերցումը լրանալէն եաև կարդաւ խօսք առնելով դիտողութիւն կ'անեն նորա սխալներուն և ընթերցման եղանակին վրայ, յետոյ զանազան հարցումներ կ'ուղղեն նմա բառագիտական, քերականական, ստուգաբանական և իմաստի վերաբերեալ. երբ պատասխանը յաջողակ լինի, բոլոր ընկերաց գովութեան և շնորհակալութեան կ'արժանանայ, իսկ եթէ ոչ՝ պարտաւոր է խոնարհութեամբ ներում խնդրելու և կամ իւր վերագոյն տեղ յետնագունին տալու որ իւր սխալ կուղղէ. երբեմն ա. նոնցմէ մին յոտին կանգնելով ամբողջ դասին բովանդակութիւնը գոց կըսէ, այլք ևս նմա կը հետևին և այսպէս շարունակ մրցման մէջ լինելով՝ եռանդնին վառ կը մնայ և հետզհետէ յառաջդիմելու բաղձանքնին կ'արծարծի։ Թէև կը նախանձին երբեմն միմեանց վերայ և զայրանալով յաղթող ընկերին դէմ կ'ուղղեն 'ի պայքար մտնել անոր հետ՝ սակայն դասատուն՝ որ էմբրիոն մը դերը կատարելով նոցա հաւաքական կամ մասնական սխալները կը հակակշռէ իւր ձայնի հեղինակութեամբ, օգուտ քաղելով այս պատեհ առիթէն, նոյն ժամայն կ'ըսկըսի իւր բարոյախօսութեան դաս՝ որ հիմ բռնուած է բոլոր աւանդուած դասերու մէջ, կուսուցանէ նոցա թէ ի՞նչպէս պէտք է արիասիրտ լինին նոքա ճշմարտութիւն մը ընդունելու իւրեանց կարծեաց հակառակ, թէև նա ընդդիմախօս բերանի մը մէջ իսկ լինի, թէ ի՞նչ է վեհանձնութիւն, ուղղութիւն, անձնազոհութիւն, իրաւանց ճանաչում, յարգելով հանդերձ այլոց իրաւունք, և այլն, և այլն։ Պարագային համեմատ մերթ յանդիմանական, մերթ խրատական, մերթ հեգնական խօսքերով հարուածելով այն ամեն մոլութիւններն ու թերութիւնները, որք դժբաղդաբար կարի շատ կը նշմարուին ամեն ուրեք մեր մանկանց վրայ ընտանեկան կրթութեան պակասութեան պատճառաւ՝ տակաւ առ տակաւ կ'ուղղէ նոցա բարքն ու վարքը և այսպէս ազգային մէջ մի մի պատուաւոր քաղաքացի և երջանիկ ընտանիք կազմելու համար պէտք եղած ամեն կարևոր սերմունք կը ցանէ նոցա փափուկ սրտին մէջ։

Ես՝ որ ժամանակէ մը հետէ յիշեալ Կ. Վահան էֆէնտիի աշխատակիցը լինելով երկար տարի դասատուական պաշտօնին հնարիւ ոտացած փորձառութեան և հմտութեան արդիւնքը եղող սոյն դրութիւնը անձամբ գործադրելով տեսայ նորա բազմակողմանի օգուտները, կրնամ վստահութեամբ յանձնարարել զայն բոլոր այն Հայ դաստատուց՝ որք կ'աշխատին հին դրութեամբ մնալ մատաղ մանկան միտքը, թո՛ղ հաճին նոքա ևս միանգամ փորձել սոյն դրութիւն և քիչ ժամանակէն պիտի վայելեն նորա օգտաւէտ արդիւնքներ, թէ ուսումնարանի և թէ նախակրթարանի մէջ կրնայ յաջողութեամբ ի գործ դրուիլ։ Արդէն Պ. դասատուն երկար ժամանակէ հետէ օգտակար աշխատութեան մը ձեռնարկած է. թաղային դպրոցներու կազմակերպութեան համար մի ընդարձակ ծրագիր կը պատրաստէ որ քիչ ժամանակէն կրնայ լրանալ, և կարծեմ նպատակ ունի տպագրութեան տալու զայն. երբ յաջողի այդ խորհուրդ, որուն ի սրտէ կը ցանկամք, մի մեծ ծառայութիւն մատուցած պիտի լինի նա Հայ դաստատուական մարմնոյն, որ զուրկ է դժբաղդաբար այդպիսի աղբիւրներէ, ուսկէ կարող լինէր մի նոր լոյս առնելու իւր արհեստի մասին։

Մեր առաջադրած նպատակն էր թէեւ քննութեան մի պարզ նկարագիրն անել. բայց գաղափարաց լծորդութեամբ մեր շաւղէն խոտորեցանք, ուստի ահաւասիկ նոյն կէտին դառնալով կը փութամք ընթերցողին հետաքրքրութիւնը գոհացնելու։

Առաւօտեան կրդ. ժամէն սկսեալ տեւեց մինչ երեկոյեան 12 ժամը, թէ արք և թէ կանայք՝ այնպիսի երկայնմտութեամբ՝ որ ծովեղերեայ բնակչաց այնչափ սովորական չէ, ապացուցին որ կրնայ նոցա ուսումնասիրական զգացմանց ապացոյցը լինիլ։ Արժ. Յովհաննէս քահանայ Մանուկեան՝ որ տեղւոյս միակ քահանայն է և Առաջ. փոխանորդ՝ իբրեւ նախագահ կը բացէր գրասեղանին գլուխ, «մարդումը համար ճշմարիտ փառք չէ հոյակապ շէնքեր, կալուածներ, նաւեր և այլ զանազան հարստութիւններ ունենալ, այլ բարեկիրթ և ուսումնական զաւակներն են՝ որ պիտի յարդարեն նորա իսկական փառք» կ'ըսէր նա և սգեւորուած կը ծափահարէր աշակերտաց և աշակերտուհեաց պարզ և համարձակ պատասխանները լսելով։ Իսկ ամեն սիրտ զգացմամբ և ուրախութեամբ լեցուեցաւ այն պահուն՝ երբ օրիորդք որտաշարժ ու մեղմ եղանակաւ մը սկսան «Մայր Արաքսի» և «Ա՛խ Հայաստան» Ազգ. երգերը երգել, նորատեսիլ բան մը լինելով տես՝ Բիրասնոյ համար, խոր տպաւորութիւն գործեց իւրաքանչիւրի սրտին վրայ։ Նոցա համեստ վարմունք և պատշաճ կարգապահութիւն ամենքին ուշադրութիւնը կը գրաւէին. շնորհակալութեան արժանի է Տիկին վարժուհին որ Պ. Տեսչին հրահանգները իւր աշխատութեամբ այսպէս արդիւնաւորած է։

Բոլոր դասերը չորս կարգի վերածուած լինելով՝ կարելի եղաւ նոյն օրը Հայերէն դասերը ամբողջապէս քննուիլ, ուստի 12 ժամին արդէն լրացած ըլլալով՝ ամեն ոք գոհ և յուսալից սրտով մեկնեցաւ։

Այս առթիւ արժան կը համարիմ շնորհաւորել տեղւոյս պատուարժան Թաղ. Խորհուրդ և պատուարժան Հոգաբարձութիւն, որք միաբան և միակամ, այսպիսի անձուկ ժամանակի մը մէջ ամեն խոչնդոտներու յաղթելով՝ մանաւանդ առանց հաստատուն եկամուտ մը ունենալու յաջողեցան կանգուն պահել ցարդ դպրոցը իւր արժանաւոր դիրքին մէջ։ Նաեւ քաղաքացի մէջ վարած իւր դասատուական պաշտօնին հնարիւ ոտացած փորձառութեան և հմտութեան արդիւնքը եղող սոյն դրութիւնը անձամբ գործադրելով տեսայ նորա բազմակողմանի օգուտները, կրնամ վստահութեամբ յանձնարարել զայն բոլոր այն Հայ դաստատուց՝ որք կ'աշխատին հին դրութեամբ մնալ մատաղ մանկան միտքը, թո՛ղ հաճին նոքա ևս միանգամ փորձել սոյն դրութիւն և քիչ ժամանակէն պիտի վայելեն նորա օգտաւէտ արդիւնքներ, թէ ուսումնարանի և թէ նախակրթարանի մէջ կրնայ յաջողութեամբ ի գործ դրուիլ։ Արդէն Պ. դասատուն երկար ժամանակէ հետէ օգտակար աշխատութեան մը ձեռնարկած է. թաղային դպրոցներու կազմակերպութեան համար մի ընդարձակ ծրագիր կը պատրաստէ որ քիչ ժամանակէն կրնայ լրանալ, և կարծեմ նպատակ ունի տպագրութեան տալու զայն. երբ յաջողի այդ խորհուրդ, որուն ի սրտէ կը ցանկամք, մի մեծ ծառայութիւն մատուցած պիտի լինի նա Հայ դաստատուական մարմնոյն, որ զուրկ է դժբաղդաբար այդպիսի աղբիւրներէ, ուսկէ կարող լինէր մի նոր լոյս առնելու իւր արհեստի մասին։

Մեր առաջադրած նպատակն էր թէեւ քննութեան մի պարզ նկարագիրն անել. բայց գաղափարաց լծորդութեամբ մեր շաւղէն խոտորեցանք, ուստի ահաւասիկ նոյն կէտին դառնալով կը փութամք ընթերցողին հետաքրքրութիւնը գոհացնելու։

Առաւօտեան կրդ. ժամէն սկսեալ տեւեց մինչ երեկոյեան 12 ժամը, թէ արք և թէ կանայք՝ այնպիսի երկայնմտութեամբ՝ որ ծովեղերեայ բնակչաց այնչափ սովորական չէ, ապացուցին որ կրնայ նոցա ուսումնասիրական զգացմանց ապացոյցը լինիլ։ Արժ. Յովհաննէս քահանայ Մանուկեան՝ որ տեղւոյս միակ քահանայն է և Առաջ. փոխանորդ՝ իբրեւ նախագահ կը բացէր գրասեղանին գլուխ, «մարդումը համար ճշմարիտ փառք չէ հոյակապ շէնքեր, կալուածներ, նաւեր և այլ զանազան հարստութիւններ ունենալ, այլ բարեկիրթ և ուսումնական զաւակներն են՝ որ պիտի յարդարեն նորա իսկական փառք» կ'ըսէր նա և սգեւորուած կը ծափահարէր աշակերտաց և աշակերտուհեաց պարզ և համարձակ պատասխանները լսելով։ Իսկ ամեն սիրտ զգացմամբ և ուրախութեամբ լեցուեցաւ այն պահուն՝ երբ օրիորդք որտաշարժ ու մեղմ եղանակաւ մը սկսան «Մայր Արաքսի» և «Ա՛խ Հայաստան» Ազգ. երգերը երգել, նորատեսիլ բան մը լինելով տես՝ Բիրասնոյ համար, խոր տպաւորութիւն գործեց իւրաքանչիւրի սրտին վրայ։ Նոցա համեստ վարմունք և պատշաճ կարգապահութիւն ամենքին ուշադրութիւնը կը գրաւէին. շնորհակալութեան արժանի է Տիկին վարժուհին որ Պ. Տեսչին հրահանգները իւր աշխատութեամբ այսպէս արդիւնաւորած է։

Բոլոր դասերը չորս կարգի վերածուած լինելով՝ կարելի եղաւ նոյն օրը Հայերէն դասերը ամբողջապէս քննուիլ, ուստի 12 ժամին արդէն լրացած ըլլալով՝ ամեն ոք գոհ և յուսալից սրտով մեկնեցաւ։

Այս առթիւ արժան կը համարիմ շնորհաւորել տեղւոյս պատուարժան Թաղ. Խորհուրդ և պատուարժան Հոգաբարձութիւն, որք միաբան և միակամ, այսպիսի անձուկ ժամանակի մը մէջ ամեն խոչնդոտներու յաղթելով՝ մանաւանդ առանց հաստատուն եկամուտ մը ունենալու յաջողեցան կանգուն պահել ցարդ դպրոցը իւր արժանաւոր դիրքին մէջ։ Նաեւ քաղա-

քիս ամբողջ Հայ հասարակութիւնը՝ որ իւր նիւթական ձեռնտուութենէ աւելի իւր իրաւաղասիրական ձգտումներովը նպաստեց պատուաւոր ժանն գանձապետին ազգասիրական ջանից և տքնութեանց։ Քաղաքիս այդ խաղաղ և անդորր վիճակը կը շարունակէ ցարդ. որը կրնայ դէպրոցիս ապագայ գոյութեանը երաշխիքը լինիլ. զի ճշմարտութիւն մը խոստովանած կը լինիմք, եթէ ըսեմք որ դպրոցներու փակում յաճախ ժողովրդական յեղափոխութեանց՝ որ հասարակութիւնը մասմասն կը բաժանէ և նոցա բարոյական ու նիւթական կարողութիւնները կը ջլատէ։ Մխիթարեան երեւոյթ մի է տեսնել՝ որ ամեն անհատ միեւնոյն զգացմամբ տոգորուած ըլլալով դպրոցի մասին՝ խոհեմութեամբ կ՝զգուշանան այն ամեն յուզումներէ՝ որք կրնան աղիտաբեր լինիլ նմա։ Արդարեւ ապագային մէջ իրենք պիտի վայելեն նորա բազմազգի արդիւնքներ՝ ապագայն ինչ թէ ամեն Հայ գաւառաւ գիտնար իւր ներկայ դժուարութեանց տակալու՝ ապագայ վայելումի յուսով։

Ընդունեցէ՛ք, Տէր Խմբագիր, իմ անկեղծ յարգանքներս։

1881, յունիս 28 Ա-ոտ Տ-ոբէնեան
Քիրասան

Շու մէքթուպ վէ շու զիւնէթ, պատիւ մէհմունիյէթիմիզ օմուշ տուր, վէ ումարըզ քի, չօղլար տա պիզիմ կիպի մուհաբէմէ իտէնէքլէր տիր. չիւնքի, էօյլէ պիր թաղըմ պիւյիւք պիւյիւք, վէ բարլաղ բարլաղ հալէր վէ լաղբարբարլար իլէ տօլու. օմաերպ, իլա պիր սատէսիլլիք կէօրիւնմէ քատ տիր. քեա՛շքի, հէր գալէմ վէ հէր ատէմ, ալէխուսուս պիր դաչ սէնէտէն պէրու միլէթիմիզատ հիւքմ իթմէ քատ օլան շարլթանլըգտան վաղ կէչէրէք, սատէ պիր կիտիչէ ըիայէթէ պաշլատա իտի։

Ատալէթէ ըիայէթէն շու աթիտէքի մէքթուպու տանի տէրճ իտէրիզ։

. . . Միւէլլիֆ.

4692 Նիւմէրօլու Նիւսխէնիզատ, Տօգ. Գալուստեան էֆ. Թարաֆընտան եաղըլմըշ պիր մէքթուպ կէօրիւտիւ քի, սահիպի իմզա պունտա, ատէթա տայիրէյի ատապ վէ Նիզամը Թէճավուզ էթմիշ տիր. չիւնքի, անտէն պիր կիւն ագտէմքի զագէթանըզտա սուրէթի միւնտէրիճ օլան իսթիտա զկյրինտէքի իմզա, պէնիմ օլմաերպ, իլա պիզաթ միւվէքքիլէմ Վասիլուհի գառընընն իմզասը իլէ միւմզի, վէ մէրգումէնին եէտի իլէ Բաթրիք էֆ. հազրէթլէրինէ Թագտիմ գըլընմըշ օլտուղունտան, տօգթէօրիւ միւմանիլէյհն, պու պապտէ, էկէր ճէսարէթ իտէպիլէճէք պիր սէօզիւ վար իտի իսէ, տօղրուտան տօղրուտա, իսթիտայի մէզքիւրուն զկյրինի իմզա, վէ Բաթրիք էֆ. հազրէթլէրինէ Թագտիմ էտէն մէզպուրէ միւվէքքիլէմ խիթապէն սէօյլէմէսի, միւգթէզաի մէտէնիյէթ վէ իճապը ատապ ու Նիզամտէն իտի։

Մէսէլա, մէրգումէ միւվէքքիլէմ, մէզքիւր իսթիտասընտա, «պիւս վէյէտ օլուպ, վէ էքի սէնէտէն պէրու, քէյֆսիզ օլան զէվճիմ Օհաննէս աղաեա մուաիճէ վիրմէքտէ օլան Տ. Գալուստեան էֆ. պիր Թագըմ հէյլէ իլէ, պէնի էվտէն տիշարը կէօնտէրտիքտէն սօնրա, հէմանտէմ քէյֆսիզի մէրգումու, նագտի մէվճուտի իլէ պէրապէր, քէնտի խանէսինէ աշըրմըշ օլտուղունու կէօրէրէք, արգասընտան եէթիշտիկմատ, խանէսինէ աեագ պաստրըմատրգտան պաշգա, «պու գաստըն, քէնտի զօճասընը էօլտիւրէճէք տիր» տիեէրէք, սէնի զապթիյեեէ Թէսլիմ իտէրիմ տէյի, պանա Թէհտիտ վէ իխաֆէ էյլէտիկինտէն նաչի, մահզունէն խանէմէ տէօնիւպ, քէյֆսիզ օլտում, պու սըրատա գօճամըն քեաֆֆէյի նուգուտ, վէ մէվճուտաթը սայիրէսինի, տօգթօրու միւմանիլէյհ, եէտի ղասպընա կէչիր միշ վէ միւթասարրըֆ օլտուղու էմկաքինի տախի, քէնտի զէվճէսի Հեղինէ հանըմ էօհտէսինէ ֆէրաղ էթտիրմիշ, վէ արաստ պիր գաշ կիւն կէչտիքտէն սօնրա, գօճամ էօմիւշ տիւր. իմտի, պունուն իչին, հիւքիմէթի Սէնիյեէճէ օլան տա-

վամը պագը Թութարագ, եալընըզ տօգթօրու մէմանիլէյհ իլէ, զէվճէսի միւմանիլէյհա, միւթէվէֆֆա զէվճիմին Թէրէքէսինէ, նէ վէչհ իլէ միւտախէլէ վէ վաղը եէտ իթմիշլէր իսէ, պէն տախի Թէնսիպ պուլրուլաճագ մէճլիսէ արզուհալը մըն հավալէսի իլէ, մուհաքէմէեէ հաղրըմ» տէյի արզ ու նիեաղ իթմիշ օլտուղունտան, տօգթօրու միւմանիլէյհ, նիզամ ու ատապ տայիրէսինտէ օլարագ, մէրգումէնին իշպու խթիտասընա իթիրազէն, եանի, «պէն օ իսիմտէ, վէ օ սէրվէթտէ պիր քէյֆսիզի, զէվճէսինտէն կիզլի օլարագ խանէմէ աշըրմատըմ, վէ նուգուտու մէվճուտէսի իլէ, պիր Թաղըմ ալաթ վէ էտէվաթընը, եէտի ղասպրմա կէչիրմէտիմ, վէ պիր արշըն արսասընը պիլէ, քէնտի զէվճէմ իւզերինէ ֆէրաղ իթիրմէտիմ, վէ պէնիմ խանէմտէ, օ իսիմտէ պիր քէյֆսիզ էօլմէտի» տէյի ճէվապ վերմիշ օլսա իտի, պէլքի, պէն տախի, միւվէքքիլէմ մէրգումէ հագգընտա, աղ չօգ պիր շիւպհէեէ զահիպ օլապիլիր իտիմ։

Իմտի, պէօյլէ օլմաերպ տա, պիր Թաղըմ մուղայիրի մէտէնիյէթ վէ մուխալիֆի գանուն, վէ ատէթա նամուսա ինթիգալ իտէր եօլունտա պիր Թաղըմ ադրանիֆէ գրեամ, վէ իֆթիրաեա ճիւրաթ խլէմիշ օլտուղունտան, «էլքէլամ, սըֆթը միւթէքէլլիմ» գահէսինէ, միւմանիլէյհին, պու միսիլու սէօզլերինի քէնտուսինէ իատէ, վէ չիմտիրքի պու գառար իլէ իգթիֆա խէրիմ։

12 Յուլիս 1881 Գրիգոր Ե. Մ.
Աբգարեան

ԻԽԹԱՐ

Արզու վէ ըէճամըզ իւզրէ, Միքայէլ էֆէնտի Թօրհանէլեան Թարաֆընտան, չաեանը միթարաա վէ միֆիտ իլի գրթա պէնտ իրսալինէ տախի հիմնէթ օլունմուշ օլտուղունտան, մամէճիանէնիյէե եարընքի նիւսխէ միպտէ պէտ իլէ տէրճ իտէճէկիմիզ միսիլու, չօղ զաթիարընն մէճիանէնիյէթէ օգուտմագտա օլտուղարը տագթօր ճէլալեան էֆէնտինին պէնտինէ տախի, չարշէմպիհ կիւնքի նիւսխէ միպտէ միւպաշէրէթ իտէճէկիզ։

* *

Տիւսթուրուն պէշինճի ճիւզիւ տախի չըգմըշ տըր։

* *

Էրզրումտա, քիլիսէնին խանը իթթիսալինտէ վագը Պուտաղեանց էֆէնտիլէր մաղազասընտա, Տիւսթուրումուզատան պուլունմագտա օլտուղունտան, օլ թարաֆլարտան ապնէ օմագլըղա արզուքէշ պուլունան զաթլարընն, իսթէրլէր իսէ, գօլայճա Պուտաղեանց էֆէնտիլէրէ իխպար վէ միւրաճաաթ իտէպիլիրլէր։

* *

Տիւսթուրումուզ չիմտիքի հալ ատթըմագտա տըր Իսթանպօլտա քէօրրիւ եաղընընտա սուճու Պողոս աղա տիւքքեանընտա, վէ Պաղչէ գաբուտունտա, Մատխին պուլանտուղու ճէլալ պէյ խանը գարշըսընտա 23 Նուամբրօլու սաաթճը տիւքքեանընտա, վէ Պապը ալի ճատտէսինտէքի Թիւրքճէ քիթապճը տիւքքեանդարընտա, վէ Իսթանպօլտա քէօրրիւ պաշընտա, Վալիտէ խանը դաբուտու եանընտա վաղը քիթապճը մաղազասընտա, վէ Ուզուն չարշըտա Ֆրէնքեան քիթապճը տիւքքեանընտա, վէ Պէյօղլունտա, Թադտիմոէ Սարրաֆ Յովհաննէս աղա Մկրտիչեան տիւքքեանընտա.

Պիր ճիւզիւ 5 դուրուշ տըր։

ԻԼԱՆԱԹ

Լանկատա Սէրէթճի օղաղընտա, 40 արշըն արսա տամըզդ օլուպ, թարիպ օլանլարընն, Իսկիւտարտա Ս. Խաչ քիլիսէսինտէ Ժամկոչ Սահակ աղբարա միւրաճաաթ իթմէլէրի։

Կէլիպօլու ճիվարընտա, Օրտաճա Թարաֆլարընտա մաղը վէ խաղինէի խասասյի Շահանէեէ այիտ Թաշ աղպէլ մէրտասընտա, տօգտան եէտի սէնէսի գառըմընն տօգտան սէքիզ սէնէսի բուղը հաղիրանընա գառար ալթը այլըզը էլլի տէօրթ վիրա պէտէլ իլէ իսթիճարէ Թարիպ պուլունուպ, չէհրի հալը բումինին ան ալթընճը բէնչչէնպիհ կիւնիւ դարարը դամիսի վիրիլէճէկինտէն, իլէ խմիճար խաէճէքլէրին նէմի-

զամմ մէզքիւրտէ խաղինէյի խասասյի չահանէեէ կէլմէլէրի։ 1—3

Սաատէթլու Մէհէմմէտ Եավէր պէյ էֆէնտինին իղղէթլու Մկրտիչ էֆէնտիեէ սէնէ 97 վէ 258 Նիւմէրօլու իլամ մուճիպինճէ մահքիմ պիհ տէյնի օլան մէպալիղի մալիւմէնին Թէսվիեէսի զըմինընտա, Իսկիւտարտա Գօշու եօլունտա Ալթունիզատէ մահէլլէսինտէ վագը, տօգուզ Նիւմէրօ իլէ մուրագգամ պիր զըթա գուրումի միլք պագը լէտէլ միւզայիտէ, լիրա եիւզ զուրուշտան եէթմիշ պին գուրուշտա Թարիպի իւհտէսինտէ Թէգարրուր էյլէտիկինտէն, Թարիխի իլանտան իթիպարէն, օթուզ պիր կիւն զարֆընտա՝, եանի աղօսթօսուն պէշինճի կիւնինէ դատար եիւզտէ պէշ զամմ իլէ Թարիպ օլանլարընն Պէյօղլու պիտայէթ մահքէմէսի իճրա տայրէսինէ միւրաճաաթ իթմէլէրի իլան օլունուր։

97 Թէմմուզ 6

Համիտիեէ իմարէթի իթթիսալինտէ վագը օլուպ, խաղինէյի էվգաֆընն մալի պուլունան պիհիսապ Թէրպիի Թուլանի էլշէ.ըլ էլլի տէօրթ արշընն մահէրին զուհուր իտէճէք Թալէպինէ ֆիրուխթ օլունմագ իւզրէ, միւզայիտէսի իճրա օլունտաղընտան, Թարիպ օլանլարընն իշպու Թէմմուզուն օն իւչինճի բազար իրԹէսի կիւնինտէն իթիպարէն, օն պէշ կիւն միւատէթլէ, պատէհու գարարը իլան օլունմագ իւզրէ, էվգաֆը Հիւմասուն խաղինէսի մէճլիս իտարէսինէ կէլմէլէրի։ 2—3

ԷՎԳԱՖԸ ՀԻՄԱՌՈՒՆ

. . 22,000 . . 17,600, Պէյօղլունտա, Դարանֆիլ սօգաղընտա, պէր մուհիպի խարիթա, 88 զիրա պիր զըթա արսայի վագֆիեէ։

. . 66,400 . . 56,300, Եինէ մահէլլի մէզքիւրտէ, Դարանֆիլ սօգաղընտա, պէր մուհիպի խարիթա, 281 զիրա պիր զըթա արսայի վագֆիեէ։

. . 42,600 . . 35,100, Պէյօղլունտա, Սարը ԼուԹֆի մահէլլէսինտէ, Եէմէնիճիէր ճատտէսինտէ, 141 զիրա 23 բարմագ պիր զըթա արսայի վագֆիեէ։

Պալատտէ մուհարրէր արսարարը 96 սէնէսի քանունի էվվէլին 1 ինճի կիւնինտէն չէհրի մէզքիւր զաեէթինէ տէկին պիր մահ զարֆընտա տէօրթ տէֆա իլան վէ միւզայիտէլէրի իճրա զըլընընը-զը կիպի, 97 սէնէսի մայխոնին 14 ինճիւ բազար իրԹէսի կիւնիւնտէն սէնէյի մէրգումէ Թէմմուզունուն 6 ընճը բազար իրԹէսի կիւնիւնտէ տէկին 6 տէֆա տահա իլան իտիմիշ օլտուղունտան, չէհրի մէզքիւրուն 13 ինճիւ բազար իրԹէսի կիւնիւ սաաթ 10 տա միւզայիտէյի գաթիյէսի իճրա օլունուպ, իրԹէսի սալը կիւնիւ տախի 100տէ 5 զամմ գապալ իլէ, քէյֆիեէթի Թէֆվիզ Պապը Ալի ճանիպի սամիսինտէ խթիյան գըլընճաղընտան, Թարիպ օլանլարընն, միւտէթի մէզքիւրէ զարֆընտա էվգաֆը հիւմասուն իտարէ մէճլիսինէ կէլմէլէրի, դաթիէն իլան ու իխթար օլունուր։ 1—3

ՄԷՏՐԷՍԷԻ ՀՈՒԳՈՒԳ

Մէքթէպլի հուգուգը Շահանէ տէրսլէրինի հավի տիր։ Պիլճիմլէ մէմուրլիյնը չէրիյէ վէ տալիյէ իլէ, տավա վէքիլլէրինէ էլզէմ տիր. սայիր մէէմուրին իչին տախի միւԹալասը լազըմ տըր. միւմալատա իտէնէլէր, տէրատէ պուլունմուշ հիւքմինատէ տիր։

Հաֆթատա պիր քէրրէ նէչր օլունուր. Իսթամպօլ իչի սէնէլիկի 70, ալթը այլըզը 40 զուրուշ. Թաշրալար իչին սէնէլիկի 80, ալթը այլըզը 45 զուրուշ։ Նիւսխէսի 2 զուրուշ տուր։

Ղաղէթայի մէզքիւրէ ապոնէ օլմագ իսթէյէնլէրին, Տիման եօլունտա, Բէշիտ քաշա Թիւրպէսի գարշըսընտա գրատթխանէյի Օսմանի միւտիրի Սէրաֆիմ էֆէնտիյէ միւրաճաաթ իթմէլէրի։

Մէզքիւր գրատթխանէսէ, Տիւսթուր, Մէճէլլէ շէրհի, Ճէպա վէ Թիճարէթ դանունամէլէրի շէրհի կիպի գավանինի ատլիյէ վէ սայիրէ պուլունտուղունտան, Թաշրալարտան տախի իսթէնիպիկի հալտէ կէօնտէրիլէճէկի։

ԻՆԿԻԼԻԶՃԷ — 6 ԺԱՄԱՆԱԿ։

Սէքիզ սէնէտէն պէրու, էհալիսիզճէ Թավսիեէ իթմէք իւզրէ պիր չօգ թէճրիպէլէր իլէ թէպէյէնէն էյլէսիկիմիզ էն խաս, էն զըսամ, վէ լիսան էօյրէթմէք իչին էն սուհուլէթլի եէնի գայիտէմիզի իսթիմալ իտէրէք, էնինէ պու տէֆա մէյատանէ կէլիրիզ, գամիէն սէզ վիրէպիլէրսէք, քի հէրնէ դապիլիրի զիրէր ճէմիյեէթի մախսուսէ թէշրիկիյէ օլապիլմէլի տիր։

ԴԱՒԻԹ ԲԷԿ
ՊԱՏՄԱԿԱՆ ՎԷՊ
(1722—1728)

ԱՌԱՋԻՆ ԵՒ ԵՐԿՐՈՐԴ ԳԻՐՔ

ԹԻՖԼԻՍ
Կ-ՊՈԼՍ. ՓՈՒ. ԿՈՍԱՎ. ԴՊՐԱՆՈՄ.
1881

Բաֆֆի էֆէնտինին թէէլիֆ քէրտէսի օլան պու քիթապ էրմէնիճէ օլուպ, իւքի ճիլտի 440 սահիֆէսէն իպարէթ օլտուղու, վէ բէք կիւզել սուրէթտէ վէ իյի քեաղըտ իւզերինէ թապ իտիրմիշ պուլունտուղու հալտէ, վէ իւքի ճիլտի պիրլիքտէ պաղլաթըմշ օլտուղու թագտիրտէ, պիր պուչուգ դարպոն գէմմէթ թախսիս իտիրմիշ տիր։

Նասրլ.քի իսմինտէն տախի անլաշըլմագտա տիր, մէզքիւր քիթապ, թարիխտէն պահս իտէր պիր կիւզել բօման տըր քի, օգուեանլարընն հէմ թէյէզզիւզ վէ հէմտէ իսթիֆատէ իտէճէկինտէ հիչ շիւբհէ եօգ տուր։

Հէր նէ գատար Թիֆլիստէ թանզիմ վէ թապ իտիրմիշ իսէ տէ, լիսանը էօյլէ պիզիմ իչին անլաշըլմասը կիւճ սուրէթտէ օլմաեբպ, իլա բէք կիւզել անլաշըլբը սուրէթտէ տիր։

AGENCE DE BANQUE ET DE CHANGE

ՀԻՉ ՊԻՐ ՇԵՅ ՂԱՅՊ ԻԹՄԷՄԷՔ ՄԱԳՍԷՏԻՃԼԷ ԲԻԱՆԳՕԵԱ ՀԻՍՍԷՄԷՆՏ ՕԼՄԱՏ

Բաղչէթլու միւշթէրիլէրիմի մէճլուն իթմէք իւզրէ, թահթը թէէմինէ ալընմը օլարագ, 300 միլիոն ֆրանգ սէրմաեէսի օլան Ասիբանս Ֆինանսիէր նամ շիրքէթ իլէ միւնասէպաթա կիրիշտիմ։ Մէզքիւր շիրքէթ, սէնէվի չէքիլէճէք գուրարար վասըթասըյլա, հիչ տէյլի իսէ, հէր պիլէթին ֆիեաթը օլան 100 ֆրանգըն թէէտիեէսինի թէէմին իտէր, վէ օ հալտէ, հէր հանկը ճինս պիլէթ օլուր իսէ օլսուն, հիչ պիր ագչէ զայպ իթմէզ։ Մէզքիւր բիանգօ պիլէթլէրինտէն վէ եախօտ բրամէսլէրինտէն սաթըն ալմագ իսթէեէնլէրէ, սէնէվի չէքիլէճէք գուրարար վասըթասըյլա, պէհհրինէ տէրհալ 100էր ֆրանգ թէէտիեէ օլունմագ իւզրէ, Բարիսին Ասիբանս Ֆինանսիէր շիրքէթի պօնօլարընտան պիր վէ եախօտ տահա զիեատէ իթասընա հազրըրմ։

Պու պօնօլար տա, պիր մըգտար Ֆրանսըզ էսհամը ումումիեէսինին պիր մահէլլէ էմանէթէն գօնուլմուշ օլմասըյլա, թէէմին իտիրմիշլէր տիր։ Պինաէն ալէր մէզքիւր բիանգօ պիլէթ վէ բրօմէսլէրինտէն վագը օլաճագ ագչէճէ քեաֆֆէյի զարար վէ զիեանը թէէմին իտէրիմ։ Հէր քէս, հիչ պիր շեյ զայպ իթմէեէրէք, պէնիմ բիանգօ պիլէթլէրիմ վէ բրօմէսլէրիմին իւզերինտէ թայէինի տէնէեէպիլիր։

Սէնէդե տէօրն դէֆա էօրտրաը վէ էլէճէկ+ օլան Մաճարլըհան էրալիեէրինին
1870 սէնէսի էօրտրաը.

ՊԻՑԻՒԻՐ ԻԲՐԱՄԻԵԷԼԷՐ. — 200,000 ֆիօրին, 50,000 ֆիօրին, 12,000 ֆիօրին

Սէնէդե էօ.ը դէֆա էօրտրաը վէ էլէճէկ+ օլան Պաթ Կրան դուքալըզը էօրտրաը.
ՊԻՑԻՒԻՐ ԻԲՐԱՄԻՑԷԼԷՐ. — 150,000 ֆիօրին, 15,000 ֆիօրին.

Սէնէդե դէօրն դէֆա էօրտրաը էէշէդե օլանճաֆ օլան Ամբրիքա էսհամը.
ՊԻՑԻՒԻՐ ԻԲՐԱՄԻԵԷԼԷՐ. — 40,000 ֆիօրին, 20,000 ֆիօրին.

Գալաթա, քէօբրիւ եագընընտա,
Հալաճեան խանընտա Ն. 5

Ա. ԱՏԼԷՐ

ՍԱՐՐԱՖԻՅԷ

ԵՎՐՕՊԱ ՊՕՐՍԱԼԱՐԸ

Լօնտրա 23 յուլիս

Ինկիլիզ	գօնսօլիտի	101-1/16
Էսհամը	Ռումումիէ աշըրը	15-5/16
»	» գարանտը	15-1/4
1865	Իսթիգրաղը	17-1/8
1869	»	16-3/4
1871	»	77-1/4
1872	(Պօնտու Թրէզօր)	27-1/2
1873	»	16-5/8
Օսմանլը	Պանգասը	15-1/2
Ռուսիա	Իսթիգրաղը 1873	90-3/4
Մըսըր	Իսթիգրաղը պիրլէշմիշ	77-7/8
»	Իսթիեեազը (չըմէնտը.)	98-3/8
Տէվլէթի Ալիէնին	1877 Իսթիգրաղը	89-
Տաիրա սանիեէ		77-1/8
Մըսըրըն	Բօչիտ Իսթիգրաղը	97-1/4
1877	Մաճարիսթան էհամը	100-5/8
Գամպիօ	Բարիզ	—

Բարիս, 23 յուլիս

Ֆրանսըզ	ֆօնտսուսու 3 %	85-
»	» 5 %	119-05
Էսհամը	Ռումումիէ աշըրը	15-50
»	» գարանտը	15-37 1/2
1865	Իսթիգրաղը	83-
1869	»	82-
1873	»	83-
Ռումէլի	չըմէնտ. Քահվիա.	51-25
Օսմանլը	Պանգասը	644-37 1/2
Դրէտի	Լիոնէ	912-50
Ռուս	ֆօնտսուսու 5 % (1877	93-1/2
Ռուսխանդն	Շարք Իսթիգրաղը	81-1/4
Իթալիա	ֆօնտսուսու	-
Մըսըր	Իսթիգ. պիրլէշմիշ	394-37 1/2
Իսբանեա	Խարիճի Իսթիգրաղը	26-5/8
Գամպիօ	Լօնտրա իւզերինէ	25-22

Բարիս, (Պուլվար) 23 յուլիս

Ֆրանսըզ	ֆօնտսուսու 3 %	119-11 1/4
Էսհամը	Ռումումիէ	15-37 1/2

Վիէննա, 23 յուլիս

Լօնտրա	իւզերինէ գամպիա	117-50
Ռումէլի	տէմիր եօլ Քահվիաթր	21-50

ԳԱԼԱԹԱ ՊՕՐՍԱՍԸ

Էսհ. Ռում.	յուլիս 11 ագշմ. դբ.	16-29 1/2
» »	յուլիս 13 սպկ. աչ.	16 53
» »	Էն եիւքսէք	16-32
» »	Էն աշաղը	16-32
» »	Սաաթ 5 տէ	16-33
1863	Իսթիգ. (Մութօն)	6 % ֆ. 83-
1865	» »	6 % ֆ. 84-
1869	» (Բինար)	6 % ֆ. 83-
1872	» (Պօն տու Թրէզօր	27-1/2
1873	» (Բինար)	6 % ֆ. 82-
Ռումէլի	չըմէնտ.ֆէր	19-1/2
Բաքու	զուրուշ	-
Հէվալէսիզ	»	50-
Ագչէ	ֆայիզի %	7-

ԱԳՈՒՈՆԼԱՐ ՖԻՆԱՆՍԸ

Դրէտի ժէնէրալ 6 %	6-
Սօսիէթէ ժէն 6 %	5-10
Իսթանպօլ Պանգասը	11-15
Սօսիէթէ Օթման	3-35
Թրամվայ 5 %	400-
Լավրիօմ (մատէն)	140-

ԱԳԶԷԼԷՐԻՆ ԲԻԱԶԱՍԸ

Օսմանլը լիրասը 100 դրշտան	Ղ. Փ.
Ինկիլիզ լիրասը	109-25
Ֆրանսըզ ալթունու	87-18
Բօլ	90- 4
Դրիմից ալթունու	51-10
Պէեազ մէճիտիյէ	107-15
Մէթայիք	206-
Պէշիկ	210-
Ալթըզը	126-1/4
Պագըր	670-
Գարպոն գայիմէսի գարիք	872

ԳԱՑՄԷՆԻՆ ԲԻԱԶԱՍԸ

Էն եիւքսէք	1070·
Էն աշաղը	1070-
Սաաթ 5 տէ	1070-

ՍԱՀԻՊ ԴԱՅԹԱ — ԿԱՐԱՊԵՏ Յ. ՓԱՆՈՍԵԱՆ